

ევროკავშირთან დაახლოების პროცესის საგზაო რუკა გარემოს დაცვისა და კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებების საკითხებში

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ (სამინისტრო/გბრდს), ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების შეთანხმების შესრულების მიზნით, ევროკავშირის მიერ დაფინანსებულ პროექტთან თანამშრომლობით, შეიმუშავა საგზაო რუკა გარემოს დაცვისა და კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებების ნაწილში. აღნიშნული საგზაო რუკა სამინისტროს საშუალებას მისცემს განახორციელოს სამართლებრივი დაახლოების, პოლიტიკის შემუშავების პროცესი და მსგავსი ქმედებები, ასოცირების შეთანხმების და მისი დანართების, ასევე, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ზონის (DCFTA) ნაწილის მოთხოვნების შესაბამისად, გარემოს დაცვისა და კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებების სფეროში. საგზაო რუკა მოიცავს ისეთ ღონისძიებებსაც, რომლებიც სცილდება პოლიტიკის შემუშავებისა და კანონშემოქმედების საკითხებს, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევებში, როცა ეს ქმედებები პირდაპირ არის განსაზღვრული ასოცირების შეთანხმებით და DCFTA-თ (როგორცაა, მაგალითად ინვენტარიზაცია, მოსამზადებელი საველე სამუშაოები ან ცნობიერების ამაღლების საკითხები). საგზაო რუკა ისეთ აქტივობებსაც მოიცავს, რომლებიც ასოცირების შეთანხმებით პირდაპირ არ არის გათვალისწინებული, მაგრამ წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება შეთანხმების განხორციელების დროს.

ბუნებრივია, კანონმდებლობის, კონცეფციების, გეგმებისა და პროგრამების შემუშავებას უნდა მოჰყვეს პრაქტიკული ქმედებები (როგორცაა, მაგალითად მონიტორინგის სადგურების შექმნა და მონიტორინგის განხორციელება ან ნარჩენების რეციკლირების ინფრასტრუქტურის შექმნა), რაც დიდ ინვესტიციებს მოითხოვს. ასეთი ღონისძიებები არ არის გათვალისწინებული საგზაო რუკით, ვინაიდან ეს სცდება წინამდებარე დოკუმენტის მიზანს. სამომავლოდ, ასეთი არაადმინისტრაციული საიმპლემენტაციო ქმედებების უდიდესი ნაწილი არა სამინისტროს, არამედ სხვა სამთავრობო ინსტიტუტების, მუნიციპალიტეტების ან კერძო სექტორის განსახორციელებელი იქნება.

ასოცირების შეთანხმების სტრუქტურის შესაბამისად, შეიქმნა ცხრა საგზაო რუკა, ქვემოთ მოცემულ სფეროებში:

- (1) გარემოსდაცვითი მმართველობა;
- (2) ჰაერის ხარისხის დაცვა;
- (3) წყლის ხარისხი და წყლის რესურსების მართვა (ეს მოიცავს საზღვაო გარემოს და არ მოიცავს სასმელ წყალს);
- (4) ნარჩენების მართვა;
- (5) ბუნების დაცვა (ეს მოიცავს გენეტიკურად მოდიფიცირებულ ორგანიზმებსაც (გმო), ასევე სახეობებით ვაჭრობასა და თევზჭერის პოლიტიკას);
- (6) სამრეწველო დაბინძურება და სამრეწველო საფრთხეები;
- (7) ქიმიური ნივთიერებების მართვა;
- (8) კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებები (რაც მოიცავს ოზონდამშლელ ნივთიერებებსაც);
- (9) სატყეო სექტორი.

1 საგზაო რუკის სტრუქტურა

მიუხედავად იმისა, რომ სატყეო მეურნეობისთვის ცალკე თავი არ არის გამოყოფილი, DCFTA ქვეყნისგან ითხოვს რიგი ქმედებების შესრულებას საქართველოში მდგრადი სატყეო მეურნეობის უზრუნველსაყოფად სექტორის განვითარებისთვის.

საგზაო რუკა შედგენილია „ექსელის“ ფორმატში. თითოეული საგზაო რუკის თოთხმეტი სვეტი შემოთავაზებულია პროექტის გუნდის მიერ, გბრდს-სთან შეთანხმებით. ქვემოთ მოკლედ არის აღწერილი ამ სვეტების შინაარსი.

1.1 აქტივობების განსაზღვრა, აქტივობების ტიპები (სვეტები 1-3)

ცხრავე სექტორისთვის ასოცირების შეთანხმების/DCFTA-ს შესაბამისი აქტივობები განისაზღვრა პროექტის გუნდის მიერ, გზის-ს შესაბამისი სამმართველოების, სამსახურებისა და დეპარტამენტების პერსონალის მონაწილეობით. ამ პროცესში მონაწილეობას იღებდნენ სამინისტროს დაქვემდებარებული სტრუქტურული ერთეულები, როგორცაა გარემოს ეროვნული სააგენტო, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი, დაცული ტერიტორიების სააგენტო და ეროვნული სატყეო სააგენტო.

საგზაო რუკაში მხოლოდ ძირითადი ღონისძიებებია მოცემული. ცხადია, აქ მოცემული ბევრი აქტივობა შედგება სხვადასხვა ქვე-აქტივობისგან, რომლებიც სახელდებით ნახსენები არ არის. მაგალითად, კანონშემოქმედების პროცესი, როგორც წესი, მოითხოვს ანალიზს, კონცეფციის შემუშავებას, დაინტერესებული მხარეების ჩართულობას, სარეგულაციო გავლენის შეფასებას, შესაბამისობის ცხრილების შედგენას და ა.შ.; თუმცა ასეთი ქმედებები საგზაო რუკაში ნახსენები არ არის. მიუხედავად ამისა, მოსალოდნელია, რომ საგზაო რუკების საფუძველზე ან სხვადასხვა პროექტების ფარგლებში, პასუხისმგებელი პირები დროულად შეიმუშავებენ უფრო დეტალურ სამუშაო გეგმებს, საგზაო რუკით გათვალისწინებული თითოეული აქტივობის შესრულების მიზნით.

ყველა აქტივობა დანომრილია სექტორის შესაბამისად, ე.ი. გარემოსდაცვით მმართველობასთან დაკავშირებული აქტივობები იწყება „1...“-ით, მაშინ როდესაც ნარჩენებთან დაკავშირებული აქტივობები იწყება „4...“-ით და ა.შ.

ასოცირების შეთანხმების/DCFTA-ს მოთხოვნებისა და გასატარებელი ღონისძიებების სირთულის/განსხვავებული შინაარსის გათვალისწინებით, აქტივობათა რაოდენობა მნიშვნელოვნად განსხვავებულია; ყველაზე მცირე არის 6 (საგზაო რუკა ქიმიური ნივთიერებების შესახებ) და ყველაზე ბევრი - 27 (წყლის მართვა). საერთო ჯამში, საგზაო რუკით გათვალისწინებულია 127 აქტივობა.

მე-3 სვეტში მოცემულია თითოეული აქტივობის ტიპი, რათა ერთი შეხედვით განვსაზღვროთ, თუ რას შეეხება ეს ქმედება.

1.2 აქტივობის მიზეზი (მე-4 სვეტი)

მე-4 სვეტში - „აქტივობის მიზეზი“ - მოცემულია თითოეული აქტივობის მოკლე დასაბუთება. უმეტეს შემთხვევებში, ეს არის ზუსტი მითითება DCFTA-ს, ასოცირების შეთანხმების ან მისი დანართების რომელიმე დებულებაზე. ტერმინები “DCFTA” და „ასოცირების შეთანხმების დანართი“ ხაზგასმულია კარგი ხილვადობის მიზნით. ზოგიერთ შემთხვევაში, აქტივობის განმსაზღვრელი მიზეზი ეროვნული მოთხოვნაა, რომელიც ხშირად ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი სამართლებრივი ვალდებულებებიდან გამომდინარეობს (მაგ. ზოგიერთი კანონქმედებარე აქტი ნარჩენების საგზაო რუკაში).

1.3 აქტივობის განხორციელების ვადა (მე-5 სვეტი)

ასოცირების შეთანხმების დანართი გარემოს დაცვის შესახებ აწესებს ვადებს უმეტესი აქტივობის შესრულებისთვის და ადგენს ასოცირების შეთანხმების ძალაში შესვლიდან რა პერიოდში უნდა განხორციელდეს ესა თუ ის ქმედება. ასოცირების შეთანხმების, მათ შორის DCFTA-ს უმეტესი დებულებების მოქმედება პირობითად დაიწყო 2014 წლის 1 სექტემბერს (იხ. ასოცირების შეთანხმების მუხლი 431) და ყველა ვადის ათვლა ამ თარიღიდან იწყება. შეთანხმების DCFTA ნაწილი არ აწესებს მსგავს ვადებს. ყველა შემთხვევაში, როდესაც ასოცირების შეთანხმებიდან ან სხვა ეროვნული წყაროებიდან გამომდინარე, დადგენილია აქტივობის განხორციელების ზუსტი ვადა, ეს ვადა ხაზგასმით არის აღნიშნული.

1.4 აქტივობის დასაწყისი/ხანგრძლივობა (მე-6 და მე-7 სვეტები)

მე-6 და მე-7 სვეტებში მოცემულია აქტივობის დაწყების სავარაუდო თარიღი (მიმდინარე აქტივობის შემთხვევაში - მოცემულია დაწყების თარიღი) და მისი მოსალოდნელი ხანგრძლივობა. ხანგრძლივობა განსაზღვრულია ექსპერტთა გამოცდილებით ან მოცემული ვადების მიხედვით (მაგ. ამა თუ იმ პროექტის ხანგრძლივობა ან მე-5 სვეტში მოცემული ვადა).

1.5 შედეგები და შუალედური ინდიკატორები (სვეტები 8-10)

მე-10 სვეტში მოცემულია აქტივობის საბოლოო შედეგი. მე-8 და მე-9 სვეტებში მოცემულია კონკრეტული შუალედური შედეგები, რომლებიც მიზნის მიღწევის ინდიკატორებს წარმოადგენენ. ბევრ შემთხვევაში, დასახული მიზნის მიღწევის შუალედური მაჩვენებლებისა და საბოლოო შედეგების ვადები თვეების დონეზეა დაკონკრეტებული. აღსანიშნავია, რომ ყველა იმ აქტივობისთვის, რომლებიც კანონშემოქმედებას ითვალისწინებენ, საბოლოო შედეგი არის ევროკავშირის მოთხოვნებთან დაახლოებული კანონის ან კანონქვემდებარე აქტის მიღება/გამოქვეყნება - თუმცა, რა თქმა უნდა, ყველა სამართლებრივი აქტი საჭიროებს შემდგომ იმპლემენტაციას და ყოველდღიურ პრაქტიკაში დანერგვას.

1.6 პასუხისმგებელი ერთეული/დეპარტამენტი (მე-11 სვეტი)

მე-11 სვეტში მოცემულია გბრდს-ს ან მისი დაქვემდებარებული სტრუქტურული ერთეულის განყოფილება ან დეპარტამენტი, რომელსაც კონკრეტული ქმედების განხორციელებისას წამყვანი როლი აკისრია. წამყვანი როლის შესრულება ნიშნავს ძირითადი საქმიანობის განხორციელებას, თუმცა ეს არ გამოირიცხავს სხვა ერთეულების აქტიურ ჩართულობას საჭიროების შემთხვევაში. ჰაერის, წყლის, ნარჩენების, ქიმიური ნივთიერებების, ბუნების დაცვის, სატყეო სექტორის და კლიმატის საგზაო რუკებით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარებისას, ძირითადად, ერთი და იგივე დეპარტამენტი პასუხისმგებელი, მაგრამ „სამრეწველო დაბინძურებისა“ და „მმართველობის“ ნაწილში წამყვანი როლი სხვადასხვა ერთეულებს ეკისრებათ. ზოგიერთი აქტივობის განხორციელებისას მოსალოდნელია, რომ პასუხისმგებელი ერთეულები აქტიურად ითანამშრომლებენ სხვა სამინისტროებთან (მაგ. ცხოველური ნარჩენების საკითხში (აქტივობა 4.18) - სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან ან საწვავის შენახვის სტანდარტების საკითხში (აქტივობა 2.12) - ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსთან).

1.7 გარე ექსპერტული დახმარების სავარაუდო წვლილი (მე-12 და მე-13 სვეტები)

მიახლოებით შეფასდა ექსპერტთა ცოდნის გარე წყაროებიდან მიღების საჭიროება, როგორც საერთაშორისო ასევე ეროვნული ექსპერტებისთვის, სამინისტროს და მისი დაქვემდებარებული ორგანოების კონკრეტული სამსახურების/დეპარტამენტების ამჟამინდელი შესაძლებლობების გათვალისწინებით. ექსპერტის ცოდნა გადაყვანილია ექსპერტის სამუშაო დღეების (WD) რაოდენობაში მე-12 და მე-13 სვეტებში.

ეს შეფასება სამინისტროს დეპარტამენტებმა და პოტენციურმა დონორებმა მხოლოდ საორიენტაციოდ უნდა გამოიყენონ. მაგალითისთვის, აქ გამოთვლილი საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ის სამუშაო, სამართლებრივი აქტების შემუშავების დროს, ფარავს მხოლოდ იმ ნაწილს, რაც საჭირო გახდება მხოლოდ უშუალოდ შემუშავების პროცესში, ვიწრო გაგებით. საზოგადოებასთან ან სხვა სამინისტროებთან და სააგენტოებთან გამართული დამატებითი კონსულტაციები, ისევე, როგორც დეტალური სარეგულაციო ზეგავლენის შეფასება, შეიძლება მოითხოვდეს უფრო მეტ სამუშაო დღეს (WD). სავარაუდო ექსპერტთა მონაწილეობა გავლენას იქონიებს დაფინანსების საშუალებებზეც დონორების მხრიდან - მაშინ, როდესაც ზოგიერთ დონორს შეუძლია და სურვილი აქვს დააფინანსოს დიდი მოცულობის აქტივობები, ზოგიერთი დონორი უფრო პატარა პროექტებს დაუჭერს მხარს.

ბევრ შემთხვევაში და განსაკუთრებით მიმდინარე აქტივობებისთვის, მოსალოდნელია, რომ დონორმა განსაზღვროს გარე ექსპერტების შესატანი წვლილის მოცულობა.

1.8 დონორთა ხელშეწყობა (მე-14 სვეტი)

ბოლო სვეტი ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი სვეტია; ის აჯამებს არსებულ მდგომარეობას და მხედველობაში იღებს მიმდინარე/მომავალ/მოთხოვნილ დონორთა მხარდაჭერას. გზამკვლევებით გათვალისწინებული აქტივობათაგან ფაქტობრივად 90%-ის განხორციელებისთვის აუცილებელია დონორთა მხარდაჭერა. ზოგ შემთხვევაში ეს დახმარება შეიძლება იყოს მცირე (იხ. მე-12 და მე-13 სვეტები), მაგრამ ზოგჯერ დასახული მიზნის განხორციელებას მნიშვნელოვანი ხელშეწყობა სჭირდება. ზოგიერთ შემთხვევაში აღნიშნულია, რომ პოტენციური დონორის მხარდაჭერა სხვადასხვა აქტივობისთვის უნდა გაერთიანდეს ერთ პროექტში. ასეთი მიდგომა თავიდან აგვაცილებს პროექტების/აქტივობებს შორის პოტენციურ კონფლიქტებს და ერთმანეთის გადაფარვას.

2 პრიორიტეტების განსაზღვრა

პროექტის ექსპერტებისა და გბრდს-ს კომპეტენტური პერსონალის მიერ ყველა აქტივობა განაწილდა პრიორიტეტების მიხედვით. პრიორიტეტები განისაზღვრა შემდეგი კრიტერიუმებით:

- ასოცირების შეთანხმების დანართების ან სხვა წყაროების მიერ განსაზღვრული ვადები (იხ. მე-5 სვეტი);
- ინფორმაცია პოტენციური ან ამჟამად ხელმისაწვდომი დაფინანსების შესახებ საერთაშორისო დონორის მხირდან (იხ. მე-14 სვეტი) გარდა ამისა, ზოგიერთი აქტივობა პრიორიტეტულად გამოცხადდა გარემოსდაცვითი საჭიროებებიდან გამომდინარე (მაგალითისთვის იხილეთ აქტივობა 2.6, ჰაერის ხარისხის შეფასების სახელმძღვანელო დოკუმენტი) ან იმის გამო, რომ ისინი, თუ შესაძლებელია, უნდა განხორციელდნენ სხვა, შედარებით დროულად განსახორციელებელ ღონისძიებებთან ერთად, ერთ პროექტში.

პრიორიტეტების მინიჭების შემდეგ ყველა აქტივობა დაჯგუფდა საწყისი წლის მიხედვით, როგორც „მიმდინარე აქტივობა“, „აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2015 წელს“, „აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2016 წელს“ და აქტივობები, რომლებიც დაიწყება „2016 წლის შემდეგ“.

3 სხვა სამინისტროების როლი

ვინაიდან საგზაო რუკები წარმოადგენს გბრდს-სთვის სამუშაოთა დაგეგმვის საშუალებას, ისინი არ ეხება ასოცირების შეთანხმების იმ მოთხოვნებს, რომლებიც, ეროვნული კანონმდებლობის თანახმად, სცილდება გბრდს-ს კომპეტენციას. მაგალითად, პასუხისმგებლობა ასოცირების შეთანხმების ყველა მოთხოვნაზე სასმელ წყალთან დაკავშირებით (ხარისხის სტანდარტები, მონიტორინგი და ინფორმაციის გავრცელება), განაწილებულია შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შორის. სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ასევე, წარმოადგენს კომპეტენტურ ორგანოს ნიტრატების მიმართ მოწყვლადი ზონების საკითხში კარგი სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის დანერგვისთვის (დირექტივა 91/676/EC). ურბანული ჩამდინარე წყლების შეგროვებისა და გაწმენდის (დირექტივა 91/271/EEC) საკითხში წამყვანი როლი რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ეკისრება. ზემოხსენებულ თემებს საგზაო რუკები არ ეხება და ამ სახის ქმედებების განხორციელება უნდა მოხდეს გბრდს-სა და სხვა სამინისტროებს/სამთავრობო ინსტიტუტებს შორის კომუნიკაციის საფუძველზე.

4 დამხმარე ღონისძიებები

ბუნებრივია, ღონისძიებათა უმეტესი ნაწილის განსახორციელებლად მხოლოდ საგზაო რუკებით გათვალისწინებული დოკუმენტების შემუშავება საკმარისი არ არის. სასურველი შედეგის მისაღებად, რიგი აქტივობებისა საჭიროებს სხვადასხვა დამხმარე აქტივობებს, როგორებიცაა შესაძლებლობათა გაძლიერებისა და ცნობიერების ამაღლებისაკენ მიმართული ქმედებები. ეს, სხვა ღონისძიებებთან ერთად, მოიცავს პრაქტიკული სახელმძღვანელო დოკუმენტების შემუშავებას ახალი კანონმდებლობის განსახორციელებლად. ასეთი ღონისძიებები საგზაო რუკებში ი ნახსენები არ არის, მაგრამ ისინი მოცემულია რუკის მოკლე შემაჯამებელ მიმოხილვაში, სადაც ხაზი ესმევა თითოეული საგზაო რუკის ძირითად ასპექტებს. ზოგადად, კარგი იქნებოდა მომავალში დონორთა მხარდაჭერა სამინისტროს და მისი დაქვემდებარებული სტრუქტურული ერთეულების შესაძლებლობათა გაძლიერებისკენაც იყოს მიმართული ინსტიტუციური რეფორმის ხელშეწყობის ფორმით, რაც მოიცავს ასოცირების შეთანხმების/DCFTA-ს ახალი გამოწვევების შესაბამისი დაწვრილებითი სამუშაოთა აღწერილობის შექმნასაც.

„გარემოსდაცვითი მმართველობის საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- „გარემოსდაცვითი მმართველობა“ მოიცავს ჰორიზონტალურ საკითხებს, ანუ ისეთ ასპექტებს, რომლებიც შეეხება გარემოს დაცვის ყველა სექტორს.. ამ სფეროში განისაზღვრა რვა აქტივობა.
- ამ აქტივობათაგან ხუთი შეეხება ახალი კანონმდებლობის შემუშავებას, ერთი - დამხმარე სახელმძღვანელოს შექმნას და ერთი კი - გარემოს დაცვის მოქმედებათა მესამე ეროვნული პროგრამის მომზადებას.
- გარდა ამისა, ასოცირების შეთანხმებიდან გამომდინარე, 2016 წლის 1 სექტემბრისთვის სრული დატვირთვით უნდა იმუშაოს საზოგადოებისთვის გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მიწოდების სისტემამ -ამ მოთხოვნის შესრულების მიზნით, ერთ-ერთი ღონისძიებაა ინფორმაციულ ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის სისტემის ჩამოყალიბება და მუდმივი გაფართოება.
- აქტივობების უმეტესი ნაწილი უნდა გაგრძელდეს ან დაიწყოს 2015 წელს; მხოლოდ ორი აქტივობის დაწყება დაგეგმილი 2016 წლისთვის ან კიდევ უფრო გვიან. გარემოს დაცვის შესახებ ახალი კანონის შემუშავება 2019 წელს იგეგმება.
- აღსანიშნავია, რომ სხვა საგზაო რუკებისგან განსხვავებით, გარემოსდაცვითი მმართველობის საგზაო რუკით გათვალისწინებული რვა აქტივობის განხორციელებისას წამყვანი ფუნქცია ნაწილდება გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს ხუთ სხვადასხვა დეპარტამენტს/სტრუქტურულ ერთეულს შორის.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- აქტივობებს შორის პრიორიტეტების განსაზღვრა ეფუძნება ორ კრიტერიუმს: პირველი - ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული ვადები - შეთანხმების მოთხოვნის შესაბამისად დაგეგმილ აქტივობათაგან ოთხი აქტივობა უნდა განხორციელდეს არაუგვიანეს 2017 წლის სექტემბრისა; და მეორე - მიმდინარე პროცესები - ზოგიერთი აქტივობა უკვე დაწყებულია დონორთა ხელშეწყობით.

დონორთა მხარდაჭერა

- გარემოსდაცვითი მმართველობის სფეროში ქვეყანას დახმარებას უწევს *UNECE/ ევროკავშირი* და აქცენტი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების სისტემის გაუმჯობესებაზე კეთდება; ამ მიმართულებით არსებობს გარკვეული ორმხრივი მხარდაჭერაც.
- გარემოსდაცვითი მმართველობის საკითხებზე კიდევ იქნება საჭირო დახმარების მოთხოვნა და ამ დახმარების აღმოჩენა, ვინაიდან ასოცირების შეთანხმება საკმაოდ მჭიდრო გრაფიკს აწესებს.

სირთულეები/გამოწვევები

- ამ სფეროში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება სამ საკანონმდებლო აქტს, რომლებიც აუცილებელია საქართველოში გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის ფუნქციონირებისთვის; ესენია: კანონები გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ და გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის (და გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების) შესახებ; ასევე ახალი კანონი , რომელიც ჩაანაცვლებს მოძველებულ კანონს გარემოს დაცვის შესახებ.
- იმისათვის რომ ეს საკანონმდებლო აქტები ყოველდღიურ ცხოვრებაში გამოყენებადი გახდეს, საჭიროა კონცეპტუალური მიდგომების კარგად მომზადება და დაინტერესებული მხარეების ჩართვა კანონების გაუმჯობესების/ახალი აქტების შემუშავების პროცესში; აუცილებელია საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება ამ მიმართულებით.

დამხმარე აქტივობები

- ყველა ახალი საკანონმდებლო აქტის (და სათანადო სახელმძღვანელოების) სწორად განხორციელებისთვის აუცილებელია ნებართვებზე, ინსპექტირებასა და კონტროლზე პასუხისმგებელი პერსონალის არსებითი გადამზადება.
- ახლად ჩამოყალიბებული გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის სისტემის გამოყენების ხელშეწყობის მიზნით, აუცილებელია საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებისაკენ მიმართული ღონისძიებების განხორციელება.

გარემოსდაცვითი მმართველობის საგზაო რუკა

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ზოლო ვადა (ასოცირების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხარჯი/საბიუჯეტო ხარჯი/დასაწყისი/მარტი 2015 - დასრულების თარიღი	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	ბასუხისმგებელი ერთეული	კაც-დღეები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეულო)	კაც-დღეები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეულო)	მონიტორინგის დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
მიმდინარე აქტივობები													
1.1	გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისა (გზმ) და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების (სგშ) შესახებ ახალი კანონპროექტის შემუშავება (მათ შორის თანმდევი კანონრეგულაციებიც) (საერთაშორისო ექსპერტები)	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასოცირების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გზმ და სგშ დირექტივების მოთხოვნებიან შესაბამისობაში მოყვანა	გზმ და სგშ კანონმდებლობის მოთხოვნები უნდა განხორციელდეს 01.09.2017 წლისთვის	2014	2015 წლის მარტიდან: 7 თვე	კანონპროექტის პირველადი ვერსია, მიდა განილვა და საჯარო განხილვები (2015 წლის მაისი/ივნისი)	კანონპროექტის საბოლოო ვერსია (2015 წლის სექტემბერი)	შემუშავებული კანონპროექტი ოფიციალურად ქვეყნდება გაზეთში (2015 წლის ბოლო)	გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტი	განისაზღვრება პროექტის მიერ	განისაზღვრება პროექტის მიერ	არსებული მხარდაჭერა "შენე კონომიკის მხარდაჭერა აღმოსავლეთ სამეზობლოში" პროექტის (ევროკავშირი/გერმანიის ფრონის კონომიკური კომისია) სრულდება 2016 წ.
1.2	გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ შეფასების სექტორული გზამკვლევის შემუშავება	გზამკვლევის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული გზმ დირექტივის მოთხოვნების სათანადოდ განხორციელებაში მხარდაჭერა	გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კანონმდებლობის მოთხოვნები უნდა განხორციელდეს 01.09.2017 წლისთვის	2013	დასრულდება 2015 წელს	გზამკვლევის საბოლოო ვერსიების მომზადება და განხორციელება (2015 წლის იანვარი)	არა	სკოპინგისა და გზმ ანგარიშის მომზადების შესახებ გზამკვლევის საბოლოო ვერსიების აქტივობა სამინისტროს ოფიციალურ ვებ გვერდზე (2015 წლის ბოლო)	გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტი	განისაზღვრება პროექტის მიერ	განისაზღვრება პროექტის მიერ	ნიდერლანდების მთავრობა და GIZ - ჰიდროტექნიკული პროექტების გარემოზე კულტურული ზემოქმედების შეფასება
1.3	გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის სისტემის ჩამოყალიბება და გაფართოება (EIMS)	განსახორციელებელი აქტივობა	ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის დირექტივასთან შესაბამისობაში მოსვლა (მუხ. 3, 4 and 7). ღმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სივრცე, ასოცირების შეთანხმება მუხლი 230 (2); ორპუსის კონვენციის განხორციელება	ასოცირების შეთანხმების დანართი: 01.09.2016 წლისთვის უნდა შეიქმნას სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოსდაცვითი ინფორმაციის საჯარო ხელმისაწვდომობას (მიმდინარე აქტივობა)	2014	მიმდინარე აქტივობა	გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის სისტემის ამუშავება (იანვარი 2016)	სისტემის მომზადება რაოდენობა (2016 წლის სექტემბერი)	გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის სისტემის სრულყოფილი და მუდმივად უზრუნველყოფა	გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების დეპარტამენტი	სკოპინგის შემთხვევაში, განისაზღვრება დონორის მიერ	განისაზღვრება გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ	სახელმწიფო ბიუჯეტი და UNDP/GEF-ის მხარდაჭერა
აქტივობები, რომლებიც იწყება 2015 წელს													
1.4	გარემოს დაცვის მოქმედებათა მესამე ეროვნული პროგრამის შემუშავება (2017 - 2021) მათ შორის, მისამართებული ეტაპი	გეგმის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების დირექტივასთან მუხ. 304 შესაბამისობა	უნდა დასრულდეს 2016 წლის ბოლომდე (პროექტის ბოლო ვადა)	2016 წლის დასაწყისი	საუკეთესო შემთხვევაში 1 წელი	პირველი სამუშაო ვერსიის წარმოდგენა საჯარო მოსმენისთვის (2016 წლის სექტემბერი-ოქტომბერი)	NEAP 3 -ის საბოლოო ვერსია (2016 წლის ბოლო)	მთავრობის მიერ დამტკიცებული NEAP 3	გარემოსდაცვითი პოლიტიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი	30-40 კაც-დღე / განისაზღვრება დონორის მიერ	130-150 სამუშაო დღე / განისაზღვრება დონორის მიერ	მიმდინარე UNDP-ის მხარდაჭერა (3 თვე) მიზნად ისახავს NEAP 2-ის მიმოხილვას, სახელმძღვანელოს, მეთოდოლოგიისა და ინდიკატორების განსაზღვრა (საჭიროა შემდგომი მხარდაჭერა)
1.5	გზმ და სგშ კანონპროექტის თანმდევი კანონრეგულაციები შემუშავება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული გზმ და სგშ დირექტივების მოთხოვნების სათანადოდ განხორციელების უზრუნველყოფა	გზმ და სგშ კანონმდებლობის მოთხოვნები უნდა განხორციელდეს 01.09.2017 წლისთვის	2015 წლის გაზაფხული	6-9 თვე	წველა კანონმდებლებს აქტის პირველადი ვერსიის საჯარო განხილვა (2015 წლის ივლისი)	კანონმდებლებს აქტის საბოლოო ვერსიები (2015 წლის სექტემბერი)	კანონმდებლებს აქტები მიღებულია და გამოქვეყნებულია ორგანოში (2015 წლის ბოლო - 1.1 აქტივობით გათვალისწინებული კანონთან ერთად)	გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტი	განისაზღვრება პროექტის მიერ	განისაზღვრება პროექტის მიერ	არსებული მხარდაჭერა "შენე კონომიკის მხარდაჭერა აღმოსავლეთ სამეზობლოში" პროექტის (ევროკავშირი/გერმანიის ფრონის კონომიკური კომისია) სრულდება 2016 წ.

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ზილო ვადა (ასოციირების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხანგრძლივობა (საგარეო ხანგრძლივობა დასაწყისიდან/მარტი 2015 - დასრულების თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	ბასუბისმეტყველი ერთეული	კაც-დღეები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეო)	კაც-დღეები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეო)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
1.6	კანონპროექტის შემუშავება გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმებით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დირექტივის მოთხოვნების განხორციელება	ასოციირების შეთანხმების დანართი: გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ კანონმდებლობის მოთხოვნები უნდა ამოქმედდეს 01.09.2017 წლისთვის	2015 წლის ზოლოს (ან 2016 წლის დასაწყისში)	დაახლოებით ერთი წელი	პირველი სამუშაო ვერსია, შიდა კონსულტაციები და საჯარო მოსმენა(2016 წლის სექტემბერი)	საბოლოო ვერსია წარედინება მთავრობას/პარლამენტს დასამტკიცებლად (2016 წლის დეკემბერი)	კანონი მიღებულია და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში (არაუგვიანეს 2017 წლის საგაზაფხულო სესიისა)	გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი / იურიდიული დეპარტამენტი	დაახლოებით 50-70 კაც-დღე	დაახლოებით 50 კაც-დღე	პოლიტიკურად გადაუდებელი ვითარების გათვალისწინებით, საჭირო იქნება დონორების დახმარება (საგარეოდ EU FWC)
აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2015 წლის შემდეგ													
1.7	მინისტრის ბრძანების შემუშავება საჯარო გარემოსდაცვითი ინფორმაციის პროაქტიული გამოქვეყნების უზრუნველსაყოფად	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმებით გათვალისწინებულ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის დირექტივასთან შესაბამისობაში მოცვლა (მუხ. 3, 4 and 7). ღმა და სოვლისმიმცველი თავისუფალი სივრცე, ასოციირების შეთანხმება მუხლი 230 (2); ორკუსის კონვენციის განხორციელება	ასოციირების შეთანხმების დანართი: გარემოსდაცვითი ინფორმაციაზე პროაქტიული ხელმისაწვდომობის განხორციელება 01.09.2016 წლისთვის	2016	3 თვეზე ნაკლები	არა	არა	გარემოსა და ზურნბრივი რესურსების დაცვის მინისტრის ბრძანება	გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	არა	არა	არ მოითხოვს დონორულ დახმარებას
1.8	გარემოს დაცვის შესახებ ახალი კანონის შემუშავება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	უზრუნველყოფილ იქნას ა) მგარი სამართლებრივი საფუძველი ყველა სექტორული კანონისთვის ბ) დარეგულირდეს ურთიერთგადასაწყვეთი გარემოსდაცვითი კანონები და შეიქმნას თანამედროვე ინსტრუმენტები; არსებული გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა მოცვლულია და რთულია მისი გამოყენება	ვადა არ არის განსაზღვრული	2019	დაახლოებით ერთი წელი	პირველი სამუშაო ვერსია, შიდა კონსულტაციები და საჯარო მოსმენა(2019 წლის შემოდგომა)	საბოლოო ვერსია წარედინება მთავრობას/პარლამენტს დასამტკიცებლად (დეკემბერი 2016)	კანონი მიღებულია და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში (2020 წლის დასაწყისი)	იურიდიული დეპარტამენტი / გარემოსა და ზურნბრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს ყველა დეპარტამენტი	არანაკლებ 70-100 კაც-დღე	დაახლოებით 50 კაც-დღე	საჭიროა დონორული დახმარება

„ჰაერის ხარისხის საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის სფეროში, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან თანამშრომლობით, საერთო ჯამში, თოთხმეტი აქტივობა გამოიკვეთა.
- ამ აქტივობათაგან ათი აქტივობა შეეხება ჰაერის დაცვის შესახებ კანონმდებლობის შემუშავებას, სხვა აქტივობები (ორი) მიმართულია დამხმარე სახელმძღვანელოების შემუშავებისკენ; ერთი - ბენზინის შენახვის ტერმინალების ინვენტარიზაციას ეთმობა და ერთიც - ემისიების შემცირების მიღწევის პროგრამას, რათა შესაძლებელი გახდეს გოტენბურგის ოქმის რატიფიკაცია და შესრულება.
- ყველა ღონისძიებისციასბისციელებას ხელმძღვანელობს ატმოსფერული ჰაერის დაცვის სამსახური, გარდა ერთი ღონისძიებისა (ბენზინისბსადგურების/ნავთობპროდუქტების შენახვის ტერმინალების გარემოსდაცვითი სტანდარტები), რომელსაც ხელმძღვანელობს ბეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროთუმცა მისიამდვანელოსბისის ისიამდვანელოსბისისიამდვანელოსბისის .
- 2015 წლამდე ამ მიმართულებით ღონისძიებები არ განხორციელებულა; სამი აქტივობა დაიწყო მიმდინარე წელს, ხუთის - 2016 წელს და დანარჩენი ექვსის - 2017 წელს.
- აქტივობათა უმეტესობა ემსახურება ასოცირების შეთანხმების გარემოს დაცვის შესახებ დანართის მოთხოვნების შესრულებას.
- სხვა აქტივობების განხორციელება საქართველოს საშუალებას მისცემს მოახდინოს გოტენბურგის ოქმის რატიფიკაცია (შეესაბამება შეთანხმების DCFTA-ს ნაწილს).

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- 2015 წელს განსახორციელებელი აქტივობების პრიორიტეტები განისაზღვრა იმის მიხედვით, თუ რამდენად გადაუდებელი იყო მისი განხორციელება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით.
- სხვა აქტივობები დაჯგუფდა და პრიორიტეტები განისაზღვრა, ძირითადად, ასოცირების შეთანხმების დანართით განსაზღვრული ვადების და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით მისი მნიშვნელობიდან გამომდინარე

დონორთა მხარდაჭერა

- სამი აქტივობის გარდა, ყველა დანარჩენი ღონისძიების განსახორციელებლა საჭიროებს დონორთა მხარდაჭერას; აქტივობები ისე დაჯგუფდა, რომ შესაძლებელი გახდეს მხარდაჭერის მაქსიმალურად ეფექტურად გამოყენება და საუკეთესო შედეგების მიღწევა.
- ყველა აქტივობა, რომელიც დონორულ მხარდაჭერას მოითხოვს, საჭიროებს საერთაშორისო და ადგილობრივი ექსპერტების ჩართულობას; ექსპერტების მონაწილეობის სავარაუდო მოცულობა საკმაოდ განსხვავებულია სხვადასხვა აქტივობისთვის.

სირთულეები/გამოწვევები

- მთავარ სირთულეს წარმოადგენს რამდენად იქნება დონორთა მხარდაჭერა საკმარისი საჭირო ღონისძიებების განხორციელებისთვის.
- საწვავისთვის უფრო მკაცრი სტანდარტების დაწესება, სატრანსპორტო საშუალებების ეკოკლასებად დაყოფის შესახებ კანონმდებლობის შემუშავება და საგზაო რუკით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება შესაძლოა გამოწვევას წარმოადგენდეს კერძო კომპანიებისთვის/იმპორტიორებისთვის. აქედან გამომდინარე ღონისძიების ეფექტურად განხორციელებისათვის, აუცილებელია საწყის ეტაპზე ინტენსიური კონსულტაციების გამართვა ყველა ძირითად დაინტერესებულ მხარესთან.

დამხმარე აქტივობები

- კომპეტენტური პერსონალის გადამზადების გარდა, არ არის აუცილებელი სხვა დამხმარე ღონისძიებების განხორციელება.
- ამ სფეროში ახალი კანონმდებლობის დანერგვისა და ამოქმედებისთვის, საჭირო გახდება გარემოს ეროვნული სააგენტოს და გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომელთა საფუძვლიანი გადამზადება.

ჰაერის ხარისხის დაცვის საგზაო რუკა

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ბოლი ვადა (ასოციირების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთაშორისო საზღვარეულო დანერგვის/დახარჯვის (მარტი 2015 - დახარჯვის თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	სამოლო შედეგები (და თარიღი)	მასუბინებელი ერთეული	კაი დღეები საერთაშორისო ექსპერტებისთვის (საგარეო)	კაი დღეები ადგილობრივი ექსპერტებისთვის (საგარეო)	დონორული დახმარება (ხანძარები / მიზნობრივი)
აქტივობები, რომლებიც დაიწყო 2015 წელს													
2.1	კანონმდებლურ აქტის შემუშავება "ჰაერის ხარისხის სტანდარტების შესახებ"	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმების დანართი: "ჰაერის ხარისხის შესახებ", 2008/50/EC დირექტივის (CAFE) (მუხლი 5.6.9) და მისი შუალედური დირექტივების 2004/107 (მუხლი 3(1) და (3)) შესაბამისად.	ასოციირების შეთანხმების დანართი: შესაბამის დამხმარებლებთან მიმართებაში ჰაერის ხარისხის მუდმივად/გადასრულების მიზნით სათანადო ზომები მიღებულ უნდა იქნეს 01/09/2023 წლისთვის.	2015 წლის მარტი/ნახევარი	1 წელი	დაინტერესებულ მხარეებს შენიშვნებისთვის წარდგინდა პირველი სამუშაო ვერსია (2016 წლის შუა პერიოდში)	მიჯობას წარდგინდა კანონმდებლურ აქტის საბოლოო ვერსია (2016 წლის ბოლოს)	კანონმდებლურ აქტის მიზნად და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2017 წ.)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	20 კაი-დღე	10-15 კაი-დღე	შესალო საერთო გახდეს დონორია მერა მარადიანი (კანონმდებლურ აქტსა უნდა დაადგინოს ზღვრული ნორმები SO2, NOx, PM10, PM2.5, Pb, CO, H6, CO As, Cd, Hg, Ni, PAHs - სერვის).
2.2	დღეობების განხორციელება კანონმდებლურ აქტის (N124) გერმანიის ხარისხის სტანდარტების ეტაპობრივი გასაყვების შესახებ	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	გეროკემპრობის დონა და ცოვლისმომცემი თვისებები სავაჭრო სერვისის შესახებ შეთანხმება: მუხლი 230 (2) თვალისწინებს კონკრეტული ოქმის რატიფიკაციას. (ის სხვა ასოციირების დღის წესრიგი 2009/30/EC დირექტივასთან მიმართებაში, რომელიც არ წარმოადგენს ასოციირების შესახებ შეთანხმების ნაწილს).	ბოლი ვადა არ არის დადგენილი	2015 წლის პირველი ნახევარი	დაახლოებით 6-თვე	დაინტერესებულ მხარეებს შენიშვნებისთვის წარდგინდა პირველი სამუშაო ვერსია (2015 წლის შემოდგომა)	მიჯობას წარდგინდა კანონმდებლურ აქტის საბოლოო ვერსია (2015 წლის ბოლოს)	გეროკემპრობის სტანდარტები გერმანიისთვის დადგენილია კანონმდებლურ აქტით, რომელიც მიღებულია და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2015 წლის ბოლოს)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	არა	არა	ამ ეტაპზე არ საჭიროებს დონორია მარადიანს
2.3	კანონმდებლურ აქტის შემუშავება მძიმე საწყობის და გარეული ხარისხის ხარისხის შესახებ (მათ შორის ხარისხის აღების პრიორიტეტის, ანალიზის მეთოდების დაცვა და მათი დანერგვა)	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმების დანართი: გეროკემპრობის 199/32/EC დირექტივის მოთხოვნების შესაბამისი კონკრეტული კანონმდებლობის მიზნად, რათა შექმნას კონკრეტული მუშაობის წესები, რომელიც არ წარმოადგენს ასოციირების შესახებ შეთანხმების ნაწილს.	ასოციირების შეთანხმების დანართი: კანონმდებლობის მიზნად უნდა იქნეს 01/09/2016 წლისთვის, ბოლი სიჩქარის აღების ექსპერტი სისტემის შექმნა და ანალიზის შესაბამისი ანალიტიკური მეთოდების დაცვა კანონმდებლურ 01/09/2020 წლისთვის.	2015 წლის მარტი/ნახევარი	დაახლოებით 9 თვე	დაინტერესებულ მხარეებს შენიშვნებისთვის წარდგინდა პირველი სამუშაო ვერსია (2016 წლის გაზაფხული)	მიჯობას წარდგინდა კანონმდებლურ აქტის საბოლოო ვერსია (2016 წლის ოქტომბერი-ნოემბერი)	კანონმდებლურ აქტის მიზნად და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2016 წ.)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	20 კაი-დღე	10-15 კაი-დღე	დონორია მარადიანი შესალოა მოხდეს ოქმის (საკაბინო ლაი)
ქმედებები, რომლებიც დაიწყო 2016 წელს													
2.4	"აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის შესახებ" ახალი კანონის შემუშავება, რომელიც შესაბამისობაში იქნება ასოციირების შეთანხმების მოთხოვნებთან	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმების დანართი: ჰაერის ხარისხის შესახებ დირექტივის (2008/50) და მისი შუალედური დირექტივის (2004/107) მოთხოვნების შესაბამისი კონკრეტული კანონმდებლობის მიზნად.	ასოციირების შეთანხმების დანართი: სამინისტრო კანონმდებლობა ჰაერის ხარისხის შესახებ მიღებული იქნება 01/09/2018 წლისთვის	2016	დაახლოებით 18 თვე	პირველი სამუშაო ვერსიის საერთო მომხმარებლის წარდგინა (2017 წლის დასაწყისში)	სამოლო ვარიანტის წარდგინა ახალი ვერსიის კანონმდებლობის მიზნად, მუხლი 230 (2) და 230 (3) (2018 წლის დასაწყისში)	კანონის მიზნად და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2018 წლის პირველი ნახევარი)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	დაახლოებით 150 კაი-დღე (სამართლის ექსპერტები და დარბობითი ექსპერტები ერთობლივად)	70-80 კაი-დღე	მოითხოვს დონორია მარადიანს
2.5	კანონმდებლურ აქტის შემუშავება ჰაერის ხარისხის შეფასების კონკრეტული შესახებ, რომელიც მოიცავს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის დაცვის შესახებ პუნქტების რატიფიკაციას, მათი განლაგების და დანერგვის შესახებ	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმების დანართი: ჰაერის ხარისხის შეფასების კონკრეტული შესახებ შეთანხმების კონკრეტული მოხდელი. (ჰაერის ხარისხის შესახებ დირექტივა (2008/50/EC), მუხლები 5.6 და 9; შუალედური დირექტივა (2004/107/EC), მუხლი 4)	ასოციირების შეთანხმების დანართი: ჰაერის ხარისხის შეფასების კონკრეტული შესახებ შეთანხმების მიზნად უნდა განხორციელდეს 01/09/2020 წლისთვის დირექტივა 2008/50/EC ჰაერის ხარისხის შესახებ და 01/09/2022 წლისთვის (შუალედური დირექტივა 2004/107/EC)	2016	დაახლოებით 8-12 თვე	დაინტერესებულ მხარეებს შენიშვნებისთვის წარდგინდა პირველი სამუშაო ვერსია (2017 წლის დასაწყისში)	კანონმდებლურ აქტის საბოლოო ვერსია წარდგინა (2017 წლის ბოლოს)	კანონმდებლურ აქტის მიზნად და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2017/2018)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	30-50 კაი-დღე	20-30 კაი-დღე	მოითხოვს დონორია მარადიანს (2.4 ქვეყნის მარადიანსთან ერთობლივად)
2.6	სახელმძღვანელო პირინების შემუშავება ჰაერის ხარისხის შესახებ	სახელმძღვანელო პირინების შემუშავება	2.5 აქტივობით გათვალისწინებული კანონმდებლურ აქტის სათანადო კონკრეტული მხარდაჭერისთვის. (სხვა კანონმდებლობის მიზნად განხორციელდა "ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ" (მუხლი 21).	ასოციირების შეთანხმების დანართი: ჰაერის ხარისხის შეფასების კონკრეტული შესახებ შეთანხმების მიზნად უნდა განხორციელდეს 01/09/2020 წლისთვის დირექტივა 2008/50/EC ჰაერის ხარისხის შესახებ და 01/09/2022 წლისთვის (შუალედური დირექტივა 2004/107/EC)	2016 წლის ბოლოს	დაახლოებით 6-თვე	სახელმძღვანელო პირინების მრეცხვის განხორციელება შენიშვნებისთვის (2017 წლის შუა პერიოდში)	არა	ჰაერის ხარისხის შეფასების კონკრეტული პირინების საბოლოო ვერსიის განხორციელება საბოლოო ვერსიის ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2017 წლის ბოლოს)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	დაახლოებით 20-30 კაი-დღე	დაახლოებით 20 კაი-დღე	მოითხოვს დონორია მარადიანს (ერთობლივად)
2.7	აქტივობების კვალიფიკაციის კლასების შემუშავება და მათი იმპორტის და წარმოების მუშაობების შესახებ კონკრეტული და კანონმდებლობის შემუშავება	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	ის ასოციირების დღის წესრიგი კონკრეტული ოქმის რატიფიკაციის შესახებ და მათთან დაკავშირებული 2007/46/EC დირექტივა, რომელიც არ წარმოადგენს ასოციირების შეთანხმების ნაწილს.	ბოლი ვადა არ არის დადგენილი	2016	დაახლოებით 12-18 თვე	კონკრეტული/კანონმდებლობის გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით (2017 წლის ბოლოს)	კანონმდებლობის საბოლოო ვერსიის წარდგინა (2018 წლის დასაწყისში)	კანონმდებლურ აქტის მიზნად და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2018)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური/კონსოლიდირებული	არასაუბრ 100 კაი-დღე (სამართლის ექსპერტები და დარბობითი ექსპერტები ერთობლივად)	დაახლოებით 100-150 კაი-დღე	მოითხოვს დონორია მარადიანს
2.8	დონორის ხარისხის სტანდარტების ეტაპობრივი გასაყვების შესახებ კანონმდებლურ აქტის (N238) დღეობების განხორციელება	ოფიციალური დოკუმენტის შემუშავება	გეროკემპრობის დონა და ცოვლისმომცემი თვისებები სავაჭრო სერვისის შესახებ შეთანხმება: მუხლი 230 (2) თვალისწინებს კონკრეტული ოქმის რატიფიკაციას. (ის სხვა ასოციირების დღის წესრიგი კონკრეტული ოქმის რატიფიკაციის შესახებ და მათთან დაკავშირებული 2009/30/EC დირექტივა, რომელიც არ წარმოადგენს ასოციირების შესახებ შეთანხმების ნაწილს).	ბოლი ვადა არ არის დადგენილი	2016 წლის მარტი/ნახევარი	დაახლოებით 6-თვე	დაინტერესებულ მხარეებს შენიშვნებისთვის წარდგინდა პირველი სამუშაო ვერსია (2017 წლის გაზაფხული)	კანონმდებლურ აქტის საბოლოო ვარიანტის წარდგინა მიჯობისთვის (2017 წლის საფორე)	გეროკემპრობის სტანდარტების დაცვა დონორისთვის კანონმდებლურ აქტით, რომელიც მიღებულია და გამოცდებზე ოფიციალურ შედეგით ორგანიზ (2017 წლის სექტემბერი)	აქტის/ფრეზის ჰაერის დაცვის სამსახური	არა	არა	არ საჭიროებს დონორია მარადიანს (მარადიანს მიმდინარე პერსპექტივით)

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ზოლი ვადა (ასობრივების შეთანხმებიდან ან სხვა ცალკეულ დოკუმენტსა და ანგარიშს)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხარჯი/დახარჯვა (სადასრულო დასრულების თარიღი)	შედეგები (ინდიკატორი 1 (და თარიღი))	შედეგები (ინდიკატორი 2 (და თარიღი))	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კაც დღეები (საერთაშორისო ცნობიერებისთვის (საგარეო))	კაც დღეები (საერთაშორისო ცნობიერებისთვის (საგარეო))	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
აქტივობები, რომლებიც დაიწყო 2016 წლის შემდეგ													
2.9	კანონმდებლებზე აქტის შემუშავება ზონისა და აკლერატივების კლასიფიკაციის შესახებ	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ჰაერის ხარისხის მართვა ევროკავშირის მოთხოვნების შესაბამისად (2008/50/EC დირექტივის მუხლი 4 და 2004/107/EC დირექტივის მუხლი 3 (1) და (3)).	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ზონისა და აკლერატივების დადგენა და კლასიფიკაცია მოხდა 01/09/2020 წლის (დირექტვა 2008/50/EC ჰაერის ხარისხის შესახებ) და 01/09/2022 წლის (მუხლი 107/EC)	2017	დაახლოებით 6 თვე	პირველი სამუშაო ვერსიის წარდგენა საერთაშორისო დონაზე (2018 წლის მუხა პერიოდი)	მიჯნობის წარდგენის კანონმდებლებზე აქტის საბოლოო ვერსია (2018 წლის მუხა პერიოდი)	კანონმდებლებზე აქტის მიზანსა და გამოცდებზე ორიგინალურ ზეპირდანი ორგანიზმი (2018 წლის მუხა პერიოდი)	აქტის დანიშნულების მიზანსა და აკლერატივების შესახებ	30 კაც-დღე	20 კაც-დღე	მოითხოვს დონორის მხარდაჭერას (2.4 ქვედონის მხარდაჭერასთან ერთობლივად)
2.10	სტატისტიკის გრძელვადიანი სამსახურის მუშაობის კვლევა ამ ტერიტორიის ინტეგრირების, რომელიც გამოიყენება ზურუნის ჩაქვირებისა და შენახვისთვის, ასევე ამ ტერიტორიის შესაბამისი კულტურული კვლევის შესახებ	ინვესტიციური ა/შეფასება	ასობრივების შეთანხმების დანართი: კვლევა ტერიტორიის ინტეგრირების, სადაც ზურუნის შენახვა და ჩაქვირება ხდება (დირექტვა 94/63/EC ზურუნთან დაკავშირებული ორგანიზაციის გაფრთხილების კონტროლის შესახებ, მუხ.2)	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ტერიტორიის ინტეგრირების კვლევა დასრულდა 01/09/2018 წლისთვის (დირექტვა 94/63/EC ზურუნთან დაკავშირებული ორგანიზაციის გაფრთხილების კონტროლის შესახებ)	2017 წლის დასაწყისი	18 თვეზე	შეფასების ანგარიში	არა	დასრულებული ინვესტიციური ა/შეფასება და ორიგინალური დანიშნულების შესახებ, თუ ორიგინალური დანიშნულების აკლერატივის შესახებ	აქტის დანიშნულების მიზანსა და აკლერატივების შესახებ	20 კაც-დღე (დარგობრივი ცნობიერებისთვის)	50 კაც-დღე	მოითხოვს დონორის მხარდაჭერას
2.11	სახელმწიფო პრივიტიზაციის პროგრამის შემუშავება	სახელმწიფო პრივიტიზაციის შემუშავება	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ჰაერის ხარისხის გეგმის შემუშავება იმ ზონებისა და აკლერატივებისთვის, სადაც ზურუნის შენახვა და ჩაქვირება ხდება (დირექტვა 2008/50/EC ჰაერის ხარისხის შესახებ) და მოლეკულური სამუშაო გეგმები - სადაც არსებობს ზღვრული მნიშვნელობების გადამტების რისკი (მუხ.2.4)	ასობრივების შესახებ შეთანხმების დანართი: გეგმის შემუშავება იქ სადაც არსებობს რისკი, 01/09/2020 წლისთვის (დირექტვა 2008/50/EC ჰაერის ხარისხის შესახებ)	2018 (2.5 აქტივობის დასრულების შემდეგ)	დაახლოებით 6-12 თვე	სახელმწიფო პრივიტიზაციის პროგრამის შემუშავება (2018 წლის მუხა პერიოდი)	არა	ჰაერის ხარისხის გეგმის ან/და მოლეკულური სამუშაო გეგმების საბოლოო ვერსიის წარდგენა პრივიტიზაციის საბოლოო ვერსიის განხორციელების გეგმის შესახებ (2018 წლის მუხა პერიოდი)	აქტის დანიშნულების მიზანსა და აკლერატივების შესახებ	დაახლოებით 30 კაც-დღე	დაახლოებით 20 კაც-დღე	მოითხოვს დონორის მხარდაჭერას
2.12	საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 თანხის №101 და №66 დადგენილებების ცვლილების შესახებ (აქტის მოთხოვნები ზურუნის შესახებ ტერიტორიის, მასაგროვი მოწყობისთვის, მოხრევი კონტროლისთვის)	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ტექნიკური ზომების დანართი (მუხლი 3.4.5.6 დანართი III, დირექტვა 94/63/EC ზურუნთან დაკავშირებული ორგანიზაციის გაფრთხილების კონტროლის შესახებ)	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ტექნიკური ზომების დანართი 01/09/2019 წლისთვის (საერთაშორისო 2 წლის მუხაზე) (დირექტვა 94/63/EC ზურუნთან დაკავშირებული ორგანიზაციის გაფრთხილების კონტროლის შესახებ)	2018	დაახლოებით 6-12 თვე	საერთაშორისო პრივიტიზაციის პროგრამის წარდგენა (2019 წლის დასაწყისი)	კანონმდებლების საბოლოო ვერსიის წარდგენა (2019 წლის მუხა პერიოდი)	კანონმდებლებზე აქტის მიზანსა და გამოცდებზე (2020)	აქტის დანიშნულების მიზანსა და აკლერატივების შესახებ	ლ.ა.ა.	ლ.ა.ა.	დაიწყო დიპლომატიური კონტაქტები კანონმდებლებზე აქტის ცვლილების განხორციელებისთვის ან ახალი კანონმდებლებზე აქტის შემუშავებისთვის და კომუნიკაციისთვის.
2.13	კანონმდებლებზე აქტის შემუშავება ლიკენების და სხვადასხვა აკლერატივის შესახებ	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივების შეთანხმების დანართი: სადაც ლიკენების აკლერატივის ორგანიზაციის გაფრთხილების კონტროლის შესახებ	ასობრივების შეთანხმების დანართი: ლიკენების აკლერატივის ორგანიზაციის გაფრთხილების კონტროლის შესახებ	2018	დაახლოებით 9-12 თვე	პირველი სამუშაო ვერსიის წარდგენა საერთაშორისო დონაზე (2019 წლის პირველი ნახევარი)	კანონმდებლებზე აქტის საბოლოო ვერსია (2019 წლის ივნის-ივლისი)	კანონმდებლებზე აქტის მიზანსა და გამოცდებზე ორიგინალური ვერსია (2019 წლის ივნის-ივლისი)	აქტის დანიშნულების მიზანსა და აკლერატივების შესახებ	დაახლოებით 50 კაც-დღე	დაახლოებით 20 კაც-დღე	მოითხოვს დონორის მხარდაჭერას
2.14	ენისთვის შექმნილი პროგრამის შემუშავება, რათა მიღწეული იქნას ეროვნული ენისთვის ზედმეტი, ტექნიკური ოქმის მოთხოვნების შესახებ	პროგრამის შემუშავება	იხ. ასობრივების დღის წესრიგი გიტენბურგის ოქმის რატეფიკაციის შესახებ და მასთან დაკავშირებული 2001/81/EC დირექტვა, ევროკავშირის ოქმის და კოლუმბუსის ცენტრი თვისებულ საერთაშორისო ენის შესახებ შეთანხმება, მუხლი 230 (2) ოფლაინ-გეგმვის გიტენბურგის ოქმის რატეფიკაციის შესახებ	ზოლი ვადა არ არის დადგენილი	2019	არანაკლებ 1 წელი	პირველი ვარიანტის წარდგენა საერთაშორისო დონაზე (2020 წლის პირველი ნახევარი)	პროგრამის საბოლოო ვარიანტი (2020 წლის მუხა პერიოდი)	პროგრამის საბოლოო ვარიანტი (2020-2021)	აქტის დანიშნულების მიზანსა და აკლერატივების შესახებ	დაახლოებით 100 კაც-დღე	200-250 კაც-დღე (ცხარეები 3 სხვადასხვა სტრატეგიისთვის)	მოითხოვს დონორის მხარდაჭერას

„წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების მართვის საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების მართვის საგზაო რუკა არ მოიცავს აქტივობებს, რომლებიც საჭიროა სასმელი წყლის დირექტივის მოთხოვნების (98/83/EC) შესასრულებლად, რადგანაც ამ საკითხზე პასუხისმგებელია შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის, ასევე სოფლის მეურნეობის სამინისტროები. საგზაო რუკა ასევე არ მოიცავს ურბანული ჩამდინარე წყლების გაწმენდასთან დაკავშირებულ აქტივობებს, რადგან ამ საკითხებზე პასუხისმგებელია რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო.
- მთლიანად იდენტიფიცირებული იქნა 27 აქტივობა, რომელთაგანაც ათის განხორციელება 2015 წლამდე დაიწყო. ერთი აქტივობის დაწყება 2015 წელს იგეგმება, ცხრის - 2016 წელს და შვიდის - 2016 წლის შემდეგ.
- ამ აქტივობებიდან თორმეტი შეეხება ახალი კანონმდებლობის შემუშავებას, ცხრა - პოლიტიკის დოკუმენტების/სახელმძღვანელოების შემუშავებას და ექვსი - კვლევების ჩატარებასა და გეგმის შემუშავებას. გეგმის შემუშავებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი აქტივობა შეიძლება გულისხმობდეს ერთზე მეტი გეგმის მომზადებას (მაგალითად, სხვადასხვა მდინარეების აუზების მართვის გეგმების შემუშავება მოხდება ცალკეული აქტივობების სახით)
- წყლის რესურსების მართვის სამსახურთან ერთად, რამოდენიმე აქტივობას გარემოს ეროვნული სააგენტო და ბუნებრივი და ანთროპოგენური საფრთხეების მართვის სამსახური წარმართავენ. ამ საკითხთან დაკავშირებით, მნიშვნელოვანი პარტნიორები არიან ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო, შინაგან საქმეთა სამინისტრო და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- აქტივობების პრიორიტეტულობა განისაზღვრა ასოცირების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადებისა და დონორთა მხარდაჭერით უკვე დაგეგმილი და მიმდინარე საქმიანობების მიხედვით. – ასოცირების ხელშეკრულება 2017 წლის 1 სექტემბრამდე საზღვაო გარემოს სფეროში ეროვნული კანონმდებლობის მიღებასა და კომპეტენტური ორგანოების დანიშვნას მოითხოვს. რვა აქტივობა განხორციელებულ უნდა იქნას 2018 წლის 1 სექტემბრისათვის, მათი უმრავლესობა უკვე ხორციელდება. – დონორების მხარდაჭერით აქტივობების გარკვეული რაოდენობა უკვე დაწყებულია, და შესაბამისად, მათი განხორციელება/დასრულება პრიორიტეტულია, მიუხედავად იმისა, რომ ზოგიერთი მათგანის შემთხვევაში ასოცირების ხელშეკრულებანაკლებად მკაცრ ვადებს ითვალისწინებს.

დონორთა მხარდაჭერის შესახებ

- დონორების მიმდინარე მხარდაჭერა ძირითადად უზრუნველყოფილია EU, UNECE, ადაპტაციის ფონდისა და ENVSEC-ის მიერ და ფოკუსირებულია საკანონმდებლო საქმიანობასა და ტრანსსაზღვრო თანამშრომლობისა და შესაძლებლობათა განვითარებაზე.
- წყლის ხარისხისა და რესურსების მართვის სექტორში, საკითხის მნიშვნელობისა და კომპლექსურობიდან გამომდინარე, დამატებითი დახმარება და საერთაშორისო ექსპერტიზის ჩართვა იქნება საჭირო. ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საზღვაო გარემოსთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესასრულებლად (იხ. ზემოთ).

სირთულეები / გამოწვევები

- წყლის ხარისხისა და რესურსების მართვა ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართის ერთ-ერთი ყველაზე კომპლექსური სფეროა, ვინაიდან ის ძალიან ბევრ საკითხს ეხება.
- ამ სექტორში პროექტების გარკვეული რაოდენობა უკვე განხორციელდა და მრავალი აქტივობა განხორციელების პროცესშია. ერთის მხრივ, უკვე შემუშავებული კვლევების/დოკუმენტების გამოყენება და მეორეს მხრივ, მათი დუბლირების თავიდან აცილება სირთულეს წარმოადგენს და გონივრულ მიდგომას საჭიროებს.
- წყლის სექტორში არსებული დაინტერესებული მხარეების დიდი რაოდენობის გამო, ახალი კანონმდებლობის ნაწილების შემუშავება მათ აქტიურ ჩართულობას მოითხოვს. ახალი კონცეფციების დანერგვისათვის, რომლებსაც ასოცირების ხელშეკრულების მიხედვით ახალი კანონმდებლობა მოითხოვს, დაინტერესებული მხარეებთან ინტენსიური მუშაობა და მათი შესაძლებლობათა გაძლიერების აქტივობები იქნება საჭირო.
- აუცილებელია მთავარ კონცეპტუალურ საკითხებზე საერთო თანხმობის მიღწევა შესაბამის სამთავრობო უწყებებს შორის.

დამხმარე აქტივობები

- შესაძლებლობათა განვითარების დაგეგმვა და ორგანიზება ამ საგზაო რუკით გათვალისწინებული საჭირო აქტივობების წარმატებით დანერგვისათვის აუცილებელი წინაპირობებია. მაგალითად, პროგნოზირების მოდელის/საფრთხეების შესახებ წინასწარი შეტყობინების სისტემის ფუნქციონირებისათვის, სისტემის შექმნის შემდეგ, აუცილებელია გარემოს ეროვნული სააგენტოსა და სხვა მონაწილე სახელმწიფო ინსტიტუტების ინტენსიური შესაძლებლობათა განვითარება.
- სამინისტროს მხრიდან მოთხოვნის შემთხვევაში შესაძლებელია, საჭირო გახდეს დამატებითი სახელმძღვანელო დოკუმენტების (guidelines) შემუშავებაც.

No	პროექტის სახელი	პროექტის ტიპი	პროექტის წყარო	ხოლო ვადა (სპონსორის შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	პროექტის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საწარმოების (დაწყების საფარული თარიღი 2015 წლის მარტი - დასრულების თარიღი)	შედეგური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შედეგური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კაც-დღეები საერთაშორისო ექსპერტებისთვის (საფარული)	კაც-დღეები ადგილობრივი ექსპერტებისთვის (საფარული)	ფინანსური დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
3.16	მდინარე მტკვარის აუზში წყალდიდობის რისკის შეფასება და წყალდიდობის რეგულირების ზედგეგმვა (საბალოცო)	რეკონსტრუქციის პროექტი	წყალდიდობის რისკების მართვის დირექტივის 4-6 მუხლების მოთხოვნების შესრულება	წყალდიდობის რისკის წინასწარი შეფასება გამოვიქვეყნეთ. 2019 წლის 1 სექტემბრისთვის. ხოლო წყალდიდობის რისკის რეგულირების - 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2016	დაახლოებით 2 წელი	წინასწარი შეფასება მზად არის (2017 წლის ბოლი)	წყალდიდობის რისკების რეგულირების მოხდა (2018 წლის ბოლი)	მდ. მტკვარის აუზის შეფასების მონაცემები მოდელირებისთვის (2018 წლის ბოლი)	გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი და ანთროპოგენული კატასტროფების სამსახური/ცეს	დადგინდა დონორის მიერ	დადგინდა დონორის მიერ	გარემოს დაცვისა და უსაფრთხოების ინიციატივა, დაგეგმილი ღონისძიება
3.17	წყალდიდობის წინასწარი შეფასება მთელი ქვეყნის მასშტაბით. წყალდიდობის რეგულირების ზედგეგმვა (გარეა 1.1.6 პუნქტზე სხვადასხვა და მდ. რიონის აუზისა)	ტოპოგრაფიული ადგენა და რეკონსტრუქციის პროექტის შესრულება	წყალდიდობის რისკების მართვის დირექტივის 4-6 მუხლების მოთხოვნების შესრულება	წყალდიდობის რისკის წინასწარი შეფასება გამოვიქვეყნეთ. 2015 წლის 1 სექტემბრისთვის. ხოლო წყალდიდობის რისკის რეგულირების - 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2016	3 წელი შეფასებისთვის, დასრულებული 2 წელი მოდელირებისა და რეგულირების	წინასწარი შეფასება მზად არის (2019 წლის საფარული)	წყალდიდობის რისკების რეგულირების მოხდა (2020 წლის ბოლი)	ველე აუზის შეფასების მონაცემები მოდელირებისთვის (2020 წლის საფარული)	გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი/ ზეგეგმვისა და ანთროპოგენული კატასტროფების სამსახური/ცეს	არანაკლებ 200 კაც-დღისა	არანაკლებ 200 კაც-დღისა	ექსპერტების ცირად მუშაობა თვეში 5 დღე იმისთვის, რომ მთელი ტერატორია 3 წლის განმავლობაში დაიფაროს
3.18	საერთაშორისო მდინარეებზე ტყისა და ხანძარი წყლებზე მართვის ზედგეგმვაში ორმხრივი ხელშეკრულების ინიციატივა და შესრულება	ხელშეკრულების პროექტის შესრულება	წყლის დირექტივის მუხლი 3 (5) ანალოგიური მოთხოვნების შესრულება	ტრანსპარენტული მდინარეა აუზის რაიონებისა და მოთხოვნები გამოვიქვეყნეთ. 2018 წლის 1 სექტემბრისთვის	2016	სულ ცოცხა 18 თვე	მოხდა ხელშეკრულების პროექტი სომხეთთან (2017 წელი)	მოხდა ხელშეკრულების პროექტი თურქეთთან (2017 წელი)	თანამშრომლობის მოხდა (2018 წლის სექტემბერი)	წყლის რესურსების მართვის სამსახური, საერთაშორისო ურთიერთობების სამსახური	დადგინდა დონორის მიერ	ექსპერტების ცირად მუშაობა თვეში 5 დღე იმისთვის, რომ მთელი ტერატორია 3 წლის განმავლობაში დაიფაროს	გარემოს დაცვისა და უსაფრთხოების ინიციატივა, წყალდიდობის რისკების მართვის ხელშეკრულების მოხდა (სომხეთთან)
პროექტები, რომლებზე უნდა დაიწყოს 2016 წლის შემდეგ													
3.19	სემინარული წყლის ინიციატივის იმპლემენტაცია (ორმხრივი ხელშეკრულების სახელისთვის)	ტოპოგრაფიული ადგენა	უნივერსალური მდინარე წყლის დირექტივა, დანართი 2, მუხლი 5 - მოთხოვნების შესრულება	სემინარული ადგილი განისაზღვრის 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2017	დაახლოებით 3 წელი	სამსელი წყლის წყაროების მონიტორინგის მოწყობის ზედგეგმვა და ანალოგიური რეგულირება (2018 წლის დასაწყისი)	არ არის მოითხოვნილი	ველე სემინარული ადგილი დადგინდა მონიტორინგის აქტი (2019 წლის ბოლი)	წყლის რესურსების მართვის სამსახური, გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი	არ არის მოითხოვნილი	არ არის მოითხოვნილი	დონორის მხარდაჭერა არ არის საჭირო
3.20	დაბინძურებული წყლების ან რისკის ქვეშე მყოფი წყლების დაცვისა და მართვისთვის საჭირო ზედგეგმვა	ტოპოგრაფიული ადგენა	სიტრატების დირექტივის მუხლი 3 მოთხოვნების შესრულება	ზედაპირული წყლებთან დაკავშირებული დეტალებზე განხილვისთვის 2019 წლის 1 სექტემბრისთვის. მონაცემები წყლისთვის 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2017	დაახლოებით 5 წელი	დაბინძურებული ზედაპირული წყლები და რისკის ქვეშე მყოფი ზედაპირული წყლები დადგინდა (2019 წელი)	იდეტივირებული და დაბინძურებული და რისკის ქვეშე მყოფი წყლები (2021 წელი)	დაბინძურებული წყლები და სიტრატებისთვის მოწყობილი წყლების ზონები დადგინდა (2022 წელი)	გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი/წყლის რესურსების მართვის სამსახური	არ არის მოითხოვნილი	არ არის მოითხოვნილი	საქონალი დონორის დახმარება მონიტორინგის ქსელის განვითარებისთვის, განსაკუთრებით მწიფსტემა წყლებზე და გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი/სამსახურის განხილვისთვის
3.21	დადგენილი მდელი რისკების ადგილობრივი წყალდიდობის რისკის მართვის გეგმების შესრულება	გეგმის პროექტის შესრულება	წყალდიდობის რისკების მართვის დირექტივის 7 მუხლის მოთხოვნების შესრულება	წყალდიდობის რისკის მართვის გეგმები მზად იყოს 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2018-2019	დადგენილი მდინარის აუზისთვის გეგმის შესრულება (საქართველო 6 თვე)	2 მდინარის აუზის სამხრეთი გეგმა შესრულებულია (2019 წლის ბოლი)	არ არის მოითხოვნილი	მოხდა ხელშეკრულება მართვის გეგმები ველე მდინარის აუზისთვის (2021 წლის საფარული)	გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი/ ზეგეგმვისა და ანთროპოგენული კატასტროფების სამსახური	30-40 კაც-დღე თითო გეგმისთვის	კაც-დღე ერთ გეგმაზე	ღია, საქონალი დონორის მხარდაჭერა
3.22	ზედაპირული წყლების კარგი მართვისთვის საჭიროების მართვის გეგმის დასაწყისი ხარისხის შეფასება და ღონისძიებები პროგრამის მოხდაში მართვისა და ინიციატივისთვის საბალოცო	კვლევა, გეგმის პროექტი	ზედაპირული წყლების დირექტივის 5, 8-10, 11 მუხლების მოთხოვნების შესრულება	ხარისხის შეფასებისა და ექსპერტული დეტალებზე განხილვისთვის 2019 წლის 1 სექტემბრისთვის, პროგრამისთვის - 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2017	დაახლოებით 4 წელი	ზედაპირული წყლების საწყისი შეფასება მზად (2019 წლის გაზაფხული)	გე-ის ინიციატივები განხილვისთვის აქტის პროექტი (2019 წელი) ღონისძიებები პროგრამაზე წინადადებები შესრულებულია (2021 წელი)	კანონმდებლობა აქტი კარგი ხარისხის ინიციატივებზე წარდგენილია დასაბუთებულია (2019 წელი), პროგრამის დასაბუთებულია (2021 წელი)	გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი/ წყლის რესურსების მართვის სამსახური	ღია	ღია	ღია, საქონალი დონორის მხარდაჭერა
3.23	საზღვაო სიტრატების შესრულება	სტრატეგიის შესრულება	ზედაპირული წყლების დირექტივის მუხლი 6 მოთხოვნების შესრულება	საზღვაო პოლიტიკის სტრატეგია მზად იყოს 2022 წლის 1 სექტემბრისთვის	2019	დაახლოებით 18 თვე	პირველი პროექტი წარდგინდა კონსულტაციებისთვის შესაბამის დანატრესებულ მართვით (2020 წელი)	მეორე პროექტის საფარი გამოიყვანა (2020 წლის ბოლი)	დასაბუთებულია მთავრობის მიერ და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (2021 წელი)	წყლის რესურსების მართვის სამსახური/კონსტრუქციის სამსახური	დაახლოებით 50-60 კაც-დღე	დაახლოებით 80-90 კაც-დღე	ღია, საქონალი დონორის მხარდაჭერა
3.24	მონიტორინგის პროგრამის იმპლემენტაცია მდინარე შეფასებისთვის და მართვის რეგულირების განხორციელება	პროგრამის შესრულება	ზედაპირული წყლების დირექტივის 5 და 13 მუხლების მოთხოვნების შესრულება	სულ შესრულების მიხედვით მონიტორინგის პროგრამის იმპლემენტაცია უნდა იყოს მზად 2021 წლის 1 სექტემბრისთვის	2018	დაახლოებით 2 წელი	მონიტორინგის პროგრამის პირველი პროექტი წარდგინდა განხილვისთვის შესაბამის დანატრესებულ მართვით (2019 წელი)	საბალოცო პროექტი შესრულებულია (2020 წელი)	პროგრამის დასაბუთებულია მინისტრის მიერ (2020 წლის ბოლი)	გარემოსდაცვითი ეროვნული საავტონომიუმი/წყლის რესურსების მართვის სამსახური	დასაბუთებულია მდ. ზედაპირული წყლების მონიტორინგის გეგმებისთვის პროექტის ფარგლებში განხორციელებულ სამუშაოზე	დასაბუთებულია მდ. ზედაპირული წყლების მონიტორინგის გეგმებისთვის პროექტის ფარგლებში განხორციელებულ სამუშაოზე	ღია, საქონალი დონორის მხარდაჭერა
3.25	საზღვაო ზონის ინიციატივების მართვის სტრატეგიის განხორციელება	სტრატეგიის შესრულება	ველე აუზისთან დაკავშირებული ადგილობრივი საავტონომიუმი/საფარული სტრატეგიის შესაბამისად, მუხლი - 339	ვადები არ არის განსაზღვრული	2018	დაახლოებით 9-12 თვე	პირველი განხორციელებული პროექტი წარდგინდა დანატრესებულ მართვის კონსულტაციებისთვის (2018 წელი)	პირველი პროექტი წარდგინდა საფარი გამოიყვანა (2019 წლის გაზაფხული)	დასაბუთებულია მთავრობის მიერ და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (2019 წლის ბოლი)	წყლის რესურსების მართვის სამსახური/კონსტრუქციის სამსახური	30 საკაც-დღე	40-50 კაც-დღე	ღია, საქონალი დონორის მხარდაჭერა, სტრატეგიის პროექტი არსებობს, საქონალი განხორციელება

„ნარჩენების მართვის საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- ნარჩენების საგზაო რუკაში საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან ერთად ჯამში 22 აქტივობა იქნა იდენტიფიცირებული.
- ნარჩენების საგზაო რუკის აქტივობების უმეტესობა მიმართულია იმისაკენ, რომ ახალი ნარჩენების კოდექსი გახდეს გამოყენებადი და კანონმდებლობა სრულ შესაბამისობაში მოვიდეს ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართის მოთხოვნებთან.
- 14 აქტივობა შეეხება (ქვე-) კანონმდებლობის შემუშავებას, ხოლო ხუთი - პოლიტიკის დოკუმენტების, როგორცაა გეგმები და სტრატეგიები, შემუშავება/დასრულებას.
- ყველა 22 აქტივობის განხორციელებაში წამყვანი ერთეულია ნარჩენების მართვის სამსახური, თუმცა, სულ მცირე ხუთ აქტივობას შეიძლება სხვა დეპარტამენტები ან სულაც სხვა სამინისტროები წარუძღვნენ (მაგ. ნარჩენების რეგისტრირება, ნარჩენების ტრანსპორტირება, ცხოველური ნარჩენები)

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- აქტივობების პრიორიტეტულობის განსაზღვრის მთავარი კრიტერიუმი ის მჭიდრო ვადებია, რომლებიც ახალი „ნარჩენების მართვის კოდექსით“ არის განსაზღვრული რამდენიმე კანონქვემდებარე აქტის მისაღებად. ოთხი კანონქვემდებარე აქტი მიღებულ უნდა იქნას 2015 წლის 1 აგვისტომდე და სამი - 2016 წლის 1 თებერვლამდე; ამასთანავე, 2015 წლის 31 დეკემბრამდე უნდა იქნას მიღებული ნარჩენების მართვის გეგმა და სტრატეგია. საყურადღებოა, რომ კანონმდებლობის მიღებისათვის ასოცირების ხელშეკრულების მიერ მოცემული ვადები ნაკლებად მკაცრია.

დონორთა მხარდაჭერა

- თითქმის ყველა აქტივობა - შესაძლებელია ორის გამოკლებით - მოითხოვს დონორთა მხარდაჭერას. სასწრაფო მხარდაჭერა საჭირო და უკვე შესაბამისი მიმართვა გაკეთდა დონორთა მიმართ, იმ აქტივობებისათვის, რომლებიც 2015 წელს / 2016 წლის დასაწყისში უნდა იქნეს განხორციელებული.
- უახლოესი რამდენიმე წლის განმავლობაში მთავარი მხარდაჭერა ევროკავშირისაგანაა მოსალოდნელი, რადგანაც ევროკავშირმა წინა წლებში უკვე მოახდინა ამ სფეროში მნიშვნელოვანი რეფორმების ინიცირება; დამატებითი მხარდაჭერაა მოსალოდნელი USAID - ის მიერ დაფინანსებული მიმდინარე საპროექტო აქტივობებისაგან.
- საერთაშორისო ექსპერტიზის გარეშე აქტივობების უმრავლესობის განხორციელება ვერ მოხერხდება.

სირთულეები

- მთავარი სირთულე სულ მცირე 12 (!) აქტივობის განხორციელებისათვის განსაზღვრული მჭიდრო გრაფიკია, რომლებიც ახალი კოდექსის შესაბამისად, 2016 წლის თებერვლისათვის უნდა დასრულდეს. დონორთა მხარდაჭერის საჭიროებისა და ნარჩენების მართვის სამსახურში არსებული შეზღუდული ადამიანური რესურსის გამო არსებობს რისკი, რომ ამ აქტივობების დასრულება დროულად არ მოხერხდეს ან მათი შედეგები არ იყოს ხარისხიანი.
- არსებული შეზღუდული ადამიანური რესურსი ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის სამსახურში, ასევე, ხელს შეუშლის მიღებული ნებისმიერი კანონმდებლობის / გეგმის დანერგვასა და აღსრულებას.

დამხმარე აქტივობები

- იმისათვის, რომ ახლად მიღებული გეგმები და კანონმდებლობა პრაქტიკაში დაინერგოს და მიიღწეს ხელშესახები შედეგები, აუცილებელი იქნება ინსტიტუციური შესაძლებლობების განვითარების ღონისძიებების განხორციელება დონორთა მხარდაჭერით (ისეთი ინსტიტუციური რეფორმების ჩათვლით, როგორცაა, მაგალითად, ქიმიური ნივთიერებებისა და ნარჩენების მართვა ორი სხვადასხვა სამსახურის საშუალებით).

წარჩენების მართვის საგზაო რუკა

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ბილი ვადა (ასოციირების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხანგრძლივობა (საერთო ხანგრძლივობა დასაწყისიდან/მარტი 2015 - დასრულების თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კაპ-დედები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საერთაშორისო)	კაპ-დედები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საერთაშორისო)	დონორული დახმარება (მინდინარე / მოთხოვნილი)
მიმდინარე აქტივობები													
4.1	"სახიობებისა და მხასიათებლების მიხედვით წარჩენების წესის განმარტებისა და კლასიფიკაციის შესახებ" კანონმდებლურ ნორმატიული აქტის შემუშავება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 2 (3) (ასევე არაპირდაპირ ან დანართი)	01 აგვისტო 2015 (წარჩენების მართვის კოდექსი - მუხლი 49 (1 ა)) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 2 (3) (ასევე არაპირდაპირ ან დანართი)	2014	დარჩენილია 5 თვე (ათვლა მარტი 2015-დან)	მიჯარობისთვის წარმართული შიდა საბოლოო სამუშაო ვერსია (ივნისი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტის წარმართული ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია მიჯარობის მიერ (ივლისი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე ორგანიზმში (აგვისტო 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	არ არის განმარტებული	15 კაპ-დედები	არ არის მოთხოვნილი
4.2	"ნაგავსაყრელის მოწოდების, ოპერირების, დახურვის და შეწყვეტილი მოვლის შესახებ" კანონმდებლურ ნორმატიული აქტის შემუშავება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 22 (1) ასევე ან დანართი-დირექტივა ნაგავსაყრელის შესახებ	01 აგვისტო 2015 (წარჩენების მართვის კოდექსი - მუხლი 49 (1 ბ)) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 22 (1) ასევე ან დანართი-დირექტივა ნაგავსაყრელის შესახებ	2014	დარჩენილია 5 თვე (ათვლა მარტი 2015-დან)	პირველადი სამუშაო ვერსია; კონსულტაციები შესაბამის დანერგვის/სტრატეგიულ მხარდაჭერას (აპრილი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტის წარმართული ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია მიჯარობის მიერ (ივლისი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე ორგანიზმში (აგვისტო 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	განმარტებულია USAID-მით (დაახლოებით 25 კაპ-დედები იურიდიული ექსპერტისთვის და 70 კაპ-დედები დარგობრივი ექსპერტისთვის)	განმარტებულია პროექტის მიერ (პროექტის პერიოდში CENN-დან)	მხარდაჭერა შეთანხმებულია მიმდინარე USAID / CENN პროექტის ფარგლებში
4.3	"წარჩენების აღრიცხვის წარმოების, ანგარიშგების განხორციელების ფორმისა და მხარდაჭერის შესახებ" კანონმდებლურ აქტის შემუშავება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 29 (4) ასევე AA დანართი-დირექტივა წარჩენების შესახებ	01 აგვისტო 2015 (წარჩენების მართვის კოდექსი - მუხლი 49 (1 გ)) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 29 (4) ასევე AA დანართი-დირექტივა წარჩენების შესახებ	2014	2 - 3 თვე	საუარო განხორციელებისთვის სამუშაო ვერსია (მაისი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტის წარმართული ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია მიჯარობის მიერ (ივლისი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე ორგანიზმში (აგვისტო 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	არ არის განმარტებული	არ არის მოთხოვნილი	
4.4	წარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგიის განხორციელების გეგმის განხორციელება/ მიღება	პოლიტიკის განმარტებული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 12 (1) მოთხოვნების შესრულება, ასევე, ან დანართი-დირექტივა წარჩენების შესახებ	31 დეკემბერი 2015 (წარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 48 (1)) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 12 (1) ასევე ან დანართი-დირექტივა წარჩენების შესახებ	2013	დარჩენილია 8 თვე (ათვლა ივნისი 2015წ. მაისიდან, როდესაც ჩაერთვება საერთაშორისო ექსპერტი)	სამუშაო ვერსიის საუარო განხორციელება (ოქტომბერი 2015)	გეგმის დასრულება/დამტკიცება (დეკემბერი 2015)	გამოქვეყნებულია სამომხდელი გეგმა (დეკემბერი 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	დაახლოებით 30 კაპ-დედები	არ არის განმარტებული	მალე იქნება მოთხოვნილი ევროკავშირის მხარდაჭერა (FWC ფარგლებში)
4.5	წარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგიის განხორციელება/ მიღება	პოლიტიკის განმარტებული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 11 (1) მოთხოვნების შესრულება	31 დეკემბერი 2015 (წარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 48 (1)) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 11 (1) მოთხოვნების შესრულება	2013	დარჩენილია 8 თვე (ათვლა ივნისი 2015წ. მაისიდან, როდესაც ჩაერთვება საერთაშორისო ექსპერტი)	სტრატეგიის განხორციელება/დამტკიცება (ოქტომბერი 2015)	სტრატეგიის განხორციელება/დამტკიცება (დეკემბერი 2015)	გამოქვეყნებულია სტრატეგია (დეკემბერი 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	დაახლოებით 20 კაპ-დედები	არ არის განმარტებული	მალე იქნება მოთხოვნილი ევროკავშირის მხარდაჭერა (FWC ფარგლებში)
4.6	"მუნიციპალური წარჩენების მართვის წესის შესახებ" კანონმდებლურ ნორმატიული აქტის შემუშავება/მიღება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. მუხლი 16 (5) (ასევე არაპირდაპირ ან დანართი)	01 თებერვალი 2016 (წარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 49 (2 ა)) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 16 (5) (ასევე არაპირდაპირ ან დანართი)	2014	დაახლოებით 6 თვე	პირველადი სამუშაო ვერსია (ივნისი 2015)	დასრულებულია განხორციელების/კონსულტაციები წარმოდგენილი მუნიციპალიტეტებში (ივლისი 2015)	კანონმდებლურ ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე ორგანიზმში (ოქტომბერი 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	განმარტებულია USAID-მით (დაახლოებით 15 კაპ-დედები იურიდიული ექსპერტისთვის და 20 კაპ-დედები დარგობრივი ექსპერტისთვის)	განმარტებულია USAID-ის მიერ (პროექტის პერიოდში CENN -დან)	USAID WMTR პროექტი აქვს ეს საკითხი აღნიშნული დღის წესრიგში
4.7	სახიობების წარჩენების მართვის კოდექსის განხორციელება/ მიღება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 28-ს აღსრულება და DCFTA: მუხლი 230 (2) ნაზღვის კონვენციის მოთხოვნების სათანადო ასახვა ეროვნულ კანონმდებლობაში	წარჩენების მართვის კოდექსი არ არის განმარტებული ვადა. DCFTA: ვადა განმარტებული არ არის. ნაზღვის კონვენციის მოთხოვნების სრულად განხორციელება ეროვნულ კანონმდებლობაში უნდა მოხდეს 1999 წელს, ჯერ არ შესრულებულია	2014	დაახლოებით 3 თვე	პირველადი სამუშაო ვერსია დასრულებულია გარე განხორციელებისთვის /კომპეტეტივი (ოქტომბერი 2015)	კანონის საბოლოო ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია პარლამენტის მიერ (ივნისი 2016)	კანონი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე ორგანიზმში (დეკემბერი 2015)	წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური	დაახლოებით 10-15 კაპ-დედები ნაზღვის კონვენციის მოვლენ ექსპერტისთვის (ტექნიკური ექსპერტი სამართლებრივი განათლებით)	დაახლ. 15 კაპ-დედები ადგილობრივი სამართლებრივი ექსპერტისთვის	მალე იქნება მოთხოვნილი ევროკავშირის მხარდაჭერა (FWC ფარგლებში)
აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2015 წელს													
4.8	წარჩენების მართვის მონაცემთა ბაზის შექმნა/ წარმოება	განხორციელება	წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 30 ასევე ან დანართი: მუხლი 26 დირექტივა წარჩენების შესახებ	რეგისტრაცია უნდა ამოქმედდეს - 01.08.2016 და წარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 50 (3) წარჩენების მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 30 ასევე ან დანართი: მუხლი 26 დირექტივა წარჩენების შესახებ	2015 (ნაგავსაყრელის სექტორი)	მიმდინარე	მოქმედებს რეგისტრაცია/მონაცემთა ბაზა (2016 წლის პირველი კვარტალი)	არ არის განმარტებული	სრულად ფუნქციონირებადი რეგისტრაციის (აგვისტო, 2016)	სსიპ "გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი" / წარჩენებისა და ქიმიკატის მართვის სამსახური (დედებულები შესათანხმებულია)	არა	არა	პროგრამული უზრუნველყოფა / ტრენინგი თვითნებური პროექტის ფარგლებში 2014 წელს, შემდგომ დახმარება საჭირო არ არის

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ბილი ვადა (ასოციირების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხანგრძლივობა (საგარეო ხანგრძლივობა დასაწყისიდან/მარტი 2015 - დასრულების თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	სახილო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კაე-დღეები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეო)	კაე-დღეები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეო)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
4.9	"კომპანიის წარჩენის მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესი"-ს შესახებ საქართველოს გარემოსა და ზუნერების რესურსების დაცვის მინისტრის ბრძანების შემუშავება/ გამოცემა	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენის მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 14 (2)	01 აგვისტო 2015 (წარჩენის მართვის კოდექსი. მუხლი 49 (8)) ასოციირების შეთანხმება არ ითვალისწინებს	ნაგარაუდღეა: მარტი 2015	დარჩენილია 5 თვე (თველი 2015წ. მარტიდან)	პირველადი სამუშაო ვერსია და კომპანიებთან პირველადი კონსულტაციები (მაისი 2015)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის საბოლოო ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია მთავრობის მიერ (ივლისი 2015)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (აგვისტო 2015)	წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური	დაახლოებით 10 - 20 კაე-დღე (პრაქტიკოსი)	დაახლოებით 20 კაე-დღე	საკიბი ღია/გურკვეველია
4.10	„წარჩენის შეგროვების, ტრანსპორტირების, წინასწარი დამუშავებისა და დროებითი შენახვის რეგისტრაციის წესის და პარამეტრების შესახებ“ კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის შემუშავება/ მიღება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენის მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 26 (3)	01 თებერვალი 2016 (წარჩენის მართვის კოდექსი. მუხლი 49 (2 B)) ასოციირების შეთანხმება: სანგარეო სისტემა გათავსების და აღდგენის ოპერაციებისათვის უნდა მოქმედდეს 01.09.2019 წ-სთვის	ნაგარაუდღეა: ივნისი /ივლისი 2015	დაახლოებით 6 თვე	პირველადი სამუშაო ვერსია (სექტემბერი 2015)	გამხილვა/კონსულტაციები კომპანიებთან - საბოლოო ვერსია (ნოემბერი 2015)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (იანვარი 2016)	წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური	საერთაშორისო პრაქტიკოსი ექსპერტი (დაახლოებით 20 კაე-დღე)	ეროვნული პრაქტიკოსი ექსპერტი (დაახლოებით 40 კაე-დღე)	მაღე იქნება მოთხოვნილი ევროკავშირის მხარდაჭერა (FWC ფარგლებში)
4.11	„ სახიფათო წარჩენის შეგროვებისა და დამუშავების შესახებ“ კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის შემუშავება/მიღება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენის მართვის კოდექსის აღსრულება. მუხლი 20 (1) (სხვე: არაპირდაპირ ამ დანართი)	01 თებერვალი 2016 (წარჩენის მართვის კოდექსი. მუხლი 49 (2გ)) ასოციირების შეთანხმება: სხვეფორეკური ვალდებულებები სახიფათო წარჩენის შესახებ - 01.09.2019 წ-სთვის	ნაგარაუდღეა: ივნისი /ივლისი 2015	დაახლოებით 6 თვე	პირველადი სამუშაო ვერსია (ოქტომბერი 2015)	გამხილვა/კონსულტაციები კომპანიებთან - საბოლოო ვერსია (ნოემბერი 2015)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (იანვარი 2016)	წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური	დაახლოებით 50 -80 კაე-დღე	დაახლოებით 50 - 80 კაე-დღე	მაღე იქნება მოთხოვნილი ევროკავშირის მხარდაჭერა (FWC ფარგლებში)
4.12	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის/აქტების "წარჩენის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესახებ" შემუშავება/ მიღება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენის მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 6 (6) (სხვე: არაპირდაპირ ამ დანართი)	01 თებერვალი 2016 (წარჩენის მართვის კოდექსი. მუხლი 49 (5)) ასოციირების შეთანხმება არ ითვალისწინებს	ნაგარაუდღეა: აგვისტო 2015	დაახლოებით 6 თვე	კონცეფცია /პირველადი სამუშაო ვერსია შეთანხმებულია 2 სამინისტროს შორის (ნოემბერი 2015)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის საბოლოო ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია მთავრობის მიერ (იანვარი 2016)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (იანვარი 2016)	ევროპიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური	სულ მცირე 20-30 კაე-დღე საერთაშორისო პრაქტიკოსი ექსპერტისთვის	20 კაე-დღე	მაღე იქნება მოთხოვნილი ევროკავშირის მხარდაჭერა (FWC ფარგლებში)
4.13	წარჩენის ინტერაქტივების საშუალო ვერსია (ქუთაისის რეგიონის საბოლოო პროექტი)	ინტერაქტივია	წარჩენის მართვის ეროვნული გეგმის და წარჩენის ეროვნული რეგისტრის ხელშეწყობა - KfW-ს დაგეგმილი პროექტი	ვადა განსაზღვრული არ არის	ნაგარაუდღეა: 2015 (შუა პერიოდი)	ღია	ღია	ღია	ღია	წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური	განსაზღვრავს პროექტი	განსაზღვრავს პროექტი	სხვე-აქტივობა KfW პროექტის ფარგლებში რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროსთვის (გზრდს-ს გერ არ გააჩნია ინფორმაცია აქტივობის შესახებ)

აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2016 წელს

4.14	არსებული ნაგავსაფრელების დახურვის სახელმძღვანელო დოკუმენტის შემუშავება	სახელმძღვანელო დოკუმენტის შემუშავება	ნაგავსაფრელების ოპერაციების დახმარება ნაგავსაფრელების შესაბამისობის გეგმების შემუშავებაში.წარჩენის მართვის კოდექსი 23 (2). ასევე, ამ დანართი: დირექტცია ნაგავსაფრელების შესახებ	01 თებერვალი 2016: (წარჩენის მართვის კოდექსი. მუხლი 23 (1)) : ნაგავსაფრელების შესაბამისობის გეგმების შემუშავება დაიწყება შესაბამისი თვის შემდეგ(აქტივობა 4.2). ასოციირების შეთანხმების თანახმად შესაბამისობის გეგმები უნდა არსებობდეს 01.09.2020 წ-სთვის	2016	დაახლოებით 6 -9 თვე	სახელმძღვანელო დოკუმენტის სამუშაო ვერსია	დსრულებული დოკუმენტი	სახელმძღვანელო დოკუმენტი გამოიყენება პრაქტიკაში	წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური /რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	განსაზღვრავს პროექტი	განსაზღვრავს პროექტი	ღია
4.15	„წარჩენის ინსინერაციისა და თანამართლების შესახებ“ კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის შემუშავება/მიღება	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	წარჩენის მართვის კოდექსის აღსრულება. სამართლებრივი საფუძველი: მუხლი 7 (9) (სხვე: არაპირდაპირ ამ დანართი)	01 თებერვალი 2017 (წარჩენის მართვის კოდექსი. მუხლი 49 (3)) ასოციირების შეთანხმების თანახმად, 01.09.2018 ახალი ინსინერაციისთვის და 2026 მდე წესი სანარმოებისთვის (თავი 30 სამორეველო ემისიების შესახებ დირექტცია)	2016	დაახლოებით 6 -9 თვე	პირველადი სამუშაო ვერსია (ოქტომბერი 2016)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტის საბოლოო ვერსია წარდგენილია და დამტკიცებულია მთავრობის მიერ (იანვარი 2016)	კანონმდებლარე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (2016 წლის ბოლო)	წარჩენისა და ქიმ. ნივთიერების მართვის სამსახური	დაახლოებით 20 - 40 კაე-დღე	საერთაშორისო ტექნიკოსი ექსპერტისთვის	ევროკავშირის მხარდაჭერა მოთხოვნილი იქნება დახმარების პროექტის ფარგლებში

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ბილი ვადა (ასოციირების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხანგრძლივობა (სავარაუდო ხანგრძლივობა დასაწყისიდან/მარტი 2015 - დასრულების თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	სახილო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კაბ-დედები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (სავარაუდო)	კაბ-დედები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (სავარაუდო)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
4.16	მოპოვებითი მრეწველობიდან წარმოქმნილი ნარჩენების შესახებ კანონის შეზღუდვება	ოურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასოციირების შეთანხმებით წაკისრი, მოპოვებითი მრეწველობიდან წარმოქმნილი ნარჩენების საკანონმდებლო ბაზის შემუშავების ვალდებულების შესრულება	არ ითვალისწინებს ნარჩენების მართვის კოდექსის ასოციირების შეთანხმების თანახმად, მოპოვებითი მრეწველობიდან წარმოქმნილი ნარჩენების შესახებ კანონმდებლობა უნდა მოქმედებდეს - 01.09.2017 წ-სთვის	2016	დაახლოებით 1 წელი	პირველადი სამუშაო ვერსია (2016 წლის ბილი)	დასრულებულია კომპანიების კონსულტაციები/გაზიარებები - მეორე სამუშაო ვერსია (მარტი 2017)	კანონი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (2017 შუა პერიოდი)	ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური / მიწის რესურსების დაცვისა და წიაღის სამსახური	არანაკლებ 100 კაბ-დედ, სულ მცირე 2 ექსპერტისგან შემდგარი ევროკავშირის (იურისტი/ტექნიკოსი)	დაახლოებით 100-120 კაბ-დედ	ევროკავშირის მხარდაჭერა მოთხოვნილ იქნება ტექნიკური დახმარების ფარგლებში (შესაძლებელია გაერთიანდეს აქტივობა 4.16-თან)
4.17	"სამედიცინო ნარჩენების მართვის შესახებ" კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტის შემუშავება	ოურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ნარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 6 (3) შესრულება	01 თებერვალი 2017 ნარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 49 (6) ასოციირების შეთანხმება არ ითვალისწინებს	2016	დაახლოებით 6 -9 თვე	კონცეფცია / პირველადი სამუშაო ვერსია (ნოემბერი 2016)	სახილო სამუშაო ვერსია (ნოემბერი 2016)	კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (იანვარი 2017)	უკანონოებისა და სიცოცხლის დაცვის სამინისტრო / ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური	დაახლოებით 20 კაბ-დედ	დაახლოებით 50-60 კაბ-დედ	ევროკავშირის მხარდაჭერა მოთხოვნილ იქნება ტექნიკური დახმარების ფარგლებში
4.18	"ცხოველური ნარჩენების მართვის შესახებ" კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტის შემუშავება	ოურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ნარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 6 (4) შესრულება	01 თებერვალი 2017 (ნარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 49 (7)) ასოციირების შეთანხმება არ ითვალისწინებს	2016	დაახლოებით 6 -9 თვე	კონცეფცია / პირველადი სამუშაო ვერსია (დეკემბერი 2016)	სახილო სამუშაო ვერსია (დეკემბერი 2016)	კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი (იანვარი 2017)	სოფლის მეურნეობის სამინისტრო /ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური	დაახლოებით 20 კაბ-დედ	დაახლოებით 50-60 კაბ-დედ	ევროკავშირის მხარდაჭერა მოთხოვნილ იქნება ტექნიკური დახმარების ფარგლებში
აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2016 წლის შემდეგ													
4.19	სახიფათო ნარჩენების ცალკეული სახეობების მართვის (მაგნიტი ორგანიზაციის დახმარებით) და ვეტერინარული ნარჩენების მართვის შესახებ ო. კანონი ნაფიცოების შესახებ საჯარო რეაქ 7.2) სამოქმედო გეგმების შემუშავება	პოლიტიკის შემუშავება	სამართლებრივი მანდატი: ნარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 12 (7) - მთავარი ტიპის გეგმების შემუშავება; ნებაყოფლობითი (აზიურები ცხოველური ნარჩენები და ა.შ.)	არ არის განსაზღვრული	ღია	დაახლოებით 6 თვე გეგმის მომზადებისა და არანაკლებ 12-18 თვე მოსაზრადებელი სამუშაოებისთვის (მაგ. ინვენტარიზაცია)	სამოქმედო გეგმის სამუშაო ვერსია	სამოქმედო გეგმის სახილო ვერსია	მიღებულია და გამოქვეყნებულია სამოქმედო გეგმები	ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური	დამოკიდებულია სახიფათო ნარჩენების მართვის 20-50 კაბ-დედ ტექნიკოსი ექსპერტისთვის	დაახლოებით 50-100 კაბ-დედ	ღია
4.20	კონცეფციების და პოლიტიკური კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტების შემუშავება ნარჩენების ნაკადების შესახებ (მაგ. ნაკადები, შეფუთვა, ნარჩენი ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობები)	პოლიტიკის შემუშავება / ოურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ნარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 9 (5) შესრულება	01 თებერვალი 2019 (ნარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 49 (4)) თუმცა, ნარჩენების მართვის კოდექსში აღნიშნულის შესახებ კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტების საჭირო როდენობა არ არის განსაზღვრული. ასოციირების შეთანხმება მკაფიოდ არ ითვალისწინებს	ღია	დაახლოებით 6 -12 თვე	კონცეფციის სამუშაო ვერსია შეთანხმებულია / პირველადი კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტის სამუშაო ვერსია	მოსხმა / კონსულტაციები დაინტერესებულ მხარეებთან მე-2 სამუშაო ვერსია	კანონმდებლობაზე ნორმატიული აქტი გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანიზმი	ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური	დამოკიდებულია ნარჩენების ნაკადზე: არანაკლებ 100 კაბ-დედ ითხოვნილი სახიფათოების (იურისტი, ტექნიკოსი, კურსორი/ექსპერტა პუნდი)	დამოკიდებულია ნარჩენების ნაკადზე: არანაკლებ 100 კაბ-დედ ითხოვნილი ნარჩენის სახიფათოების (იურისტი, ტექნიკოსი, კონსორტი ექსპერტა პუნდი)	ღია (შეესაბამება ევროკავშირის მხარდაჭერის FWC-ს საშუალებით)
4.21	ბიოდერაიდირებადი მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სტრატეგიის შემუშავება/ მიღება	პოლიტიკის შემუშავება	ნარჩენების მართვის კოდექსის მუხლი 11 (2) შესრულება. ასევე, ამ დანართი: დირექტოვა ნავთსაფრელების შესახებ	31 დეკემბერი 2019 (ნარჩენების მართვის კოდექსი, მუხლი 48 (2)) ასოციირების შეთანხმების თანახმად - უნდა გამოირიცხოს 01.09.2020 წ-სთვის (მუხლი 5, დირექტოვა ნავთსაფრელების შესახებ)	2017	დაახლოებით 9-12 თვე	სტრატეგიის პირველადი სამუშაო ვერსია	დასრულებულია წარმოდგენილ მუნიციპალიტეტებთან კონსულტაციები/გაზიარებები - მე-2 სამუშაო ვერსია	სტრატეგია მიღებულია და გამოქვეყნებულია	ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური	დაახლოებით 50 კაბ-დედ ბიო-ნარჩენების სტრატეგიაზე მომუშავე ექსპერტისთვის	არანაკლებ 100 კაბ-დედ	ღია (შეესაბამება ევროკავშირის მხარდაჭერის FWC-ს საშუალებით)
4.22	დახურული (მიტოვებული) სათი-მოპოვებითი ნარჩენების ობიექტების ინვენტარიზაცია	ინვენტარიზაცია	ამ დანართის, მოპოვებითი მრეწველობიდან წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის შესახებ მოთხოვნების შესრულება (6 ანუაი)	ნარჩენების მართვის კოდექსი არ ითვალისწინებს. ასოციირების შეთანხმების თანახმად, ინვენტარიზაცია უნდა ამოქმედდეს: 01.09.2020 წ-სთვის (მუხლი 20, დირექტოვა მოპოვებითი მრეწველობიდან წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის შესახებ)	2018	დაახლოებით 12 თვე	შუალედური ანგარიში 2019 წლის შუა პერიოდში	არ არის განსაზღვრული	ინვენტარიზაციის ანგარიში ხელმისაწვდომია გარეშისა და მუშაობის რესურსების დაცვის სამინისტროს საიტზე (2020)	ნარჩენებისა და ქიმიკატების მართვის სამსახური / მიწის რესურსების დაცვისა და წიაღის სამსახური	დაახლ. 20 კაბ-დედ (მეთოდოლოგიისთვის)	არანაკლებ 200 კაბ-დედ	ღია (საჭიროა დონორული მხარდაჭერა - დახმარება შესაძლებელია ცხოვრების ჩვეულების რესპონდენტისგან)

„ბუნების დაცვის საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- ბუნების დაცვის სფეროში საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან ერთად 13 აქტივობა იქნა იდენტიფიცირებული; აქტივობების დიდი ნაწილი ბუნების დაცვის საკითხებს (ჰაბიტატებისა და ახეობების დაცვა), სახეობებით ვაჭრობას, გენმოდირიცირებული ორგანიზმებისა და თევზჭერის პოლიტიკას ეხება.
- თევზჭერასთან დაკავშირებული საკითხის (რომელსაც ინსპექტირების დეპარტამენტი წარუძღვება) და დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმების შემუშავების გარდა (რომელსაც დაცული ტერიტორიების სააგენტო უხელმძღვანელებს), ყველა სხვა აქტივობას წარმართავს ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური. ბიომრავალფეროვნებასთან/მდგრად განვითარებასთან დაკავშირებული საგანმანათლებლო ინიციატივები განათლების სამინისტროსთან ერთად განხორციელდება.
- ბუნების დაცვის საგზაო რუკაში სხვა სექტორების საგზაო რუკებისგან განსხვავებით, მხოლოდ სამი აქტივობა შეეხება კანონმდებლობის შემუშავებას ან არსებულში ცვლილებების შეტანას. ამ მიმართულებით ყველაზე მთავარი აქტივობაა ბიომრავალფეროვნების შესახებ კანონის შემუშავება და დამტკიცება, რომელიც ჰარმონიზებული უნდა იქნეს დაცული ტერიტორიების შესახებ არსებულ კანონმდებლობასთან.
- სხვა აქტივობები მოიცავენ სავლელ სამუშაოებს (როგორცაა, მაგალითად, დასაცავი ტერიტორიებისა და სახეობების იდენტიფიკაცია) ან გეგმების, კონცეფციების და სახელმძღვანელო დუკუმენტების შემუშავებას. კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება და განათლება (შეიქმნება სასწავლო გეგმები).
- რვა აქტივობა ემსახურება ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართით გათვალისწინებული მოთხოვნების, ხოლო სამი DCFTA-ის ნაწილის შესრულებას (ზოგი აქტივობა უკავშირდება როგორც ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართს, ასევე DCFTA-ს) ყველა აქტივობა, ოთხის გამოკლებით, უკვე დაწყებულია ან დაიწყება 2015 წელს.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- აქტივობების პრიორიტეტულობა განისაზღვრა ასოცირების ხელშეკრულების მიერ დათქმული ვადებისა და მიმდინარე პროექტებით გათვალისწინებული ღონისძიებების გათვალისწინებით. **დონორთა მხარდაჭერა**
- ამ სფეროში ყველა აქტივობა მოითხოვს დონორთა მხარდაჭერას; გარკვეული მხარდაჭერა უკვე მოპოვებულია; რამდენიმე აქტივობისათვის დაგეგმილი მხარდაჭერა შეიძლება არასაკმარისი აღმოჩნდეს, ხოლო ზოგი შემთხვევაში დახმარების მოთხოვნის პროცედურები ახალი დაწყებულია.
- მთავარი დონორი აქტივობებისათვის ბუნების დაცვის სფეროში ამჟამად GIZ-ია, რომელიც გეგმავს სხვა განსაზღვრული აქტივობების უმეტესობის მხარდაჭერასაც. GIZ და სხვა დონორები განსაზღვრავენ ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტთა ჩართულობის საჭიროებას და ხარისხს აქტივობების განხორციელებისათვის.

სირთულეები / გამოწვევები

- მთავარი სირთულე დონორების მხრიდან საკმარისი მხარდაჭერის მოპოვებაა, რომელიც საჭიროა ყველა დაგეგმილი აქტივობის განსახორციელებლად.
- კანონმდებლობის მხრივ, მთავარ გამოწვევას წარმოადგენს ბიომრავალფეროვნების შესახებ კანონის კომპლექსურობა, რადგან განხორციელებადი საკანონმდებლო კონცეფციის შემუშავება მრავალი დაინტერესებული მხარის (არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და მუნიციპალიტეტების ჩათვლით) ჩართულობას მოითხოვს.

დამხმარე აქტივობები

- საჭიროა ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახურისა და სხვა მნიშვნელოვანი აქტორების, განსაკუთრებით დაცული ტერიტორიების სააგენტოს, შესაძლებლობების გაძლიერება.

ბუნების დაცვის საგზაო რუკა

No	პროექტი	პროექტის ტიპი	პროექტის წყარო	ბილი ვადა (ასობრივი შეთანხმებად ან სხვა ვალდებულებებიან გამოწვევებზე)	პროექტის თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხანგრძლივობა (დასრულებულია დაწყებული წლები 2015-დან/დასრულების თარიღი)	შედეგადური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შედეგადური 2 ინდიკატორი (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კავ დღეები საერთაშორისო ენსერტ(ტ)ისთვის (საგარეული)	კავ დღეები ადგილობრივი ენსერტ(ტ)ისთვის (საგარეული)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოხმარებული)
მიმდინარე პროექტები													
5.1	დაცული ტერიტორიებისთვის დიფერენცირებული მართვის გეგმების შემუშავება	გეგმის შემუშავება	ასობრივი შეთანხმების ვალდებულებების შესრულება (ზურბუხტის ტერიტორიების და სპეციალური დაცული ტერიტორიებისთვის: "ზომების მიღება, რომლებიც აუცილებელია ასეთი ტერიტორიების კონსერვაციისთვის" (მუხლი 6 პარაგრაფების დირექტივა)	ასობრივი შეთანხმების დანართი: მხოლოდ ზურბუხტის ტერიტორიების და სპეციალური დაცული ტერიტორიებისთვის: "ზომები რომლებიც აუცილებელია ასეთი აფეთქების დასაცავად (რაც მოიცავს მართვის გეგმებს) უნდა ჩამოყალიბდეს 01.09.2019 წ-სთვის	2013	2019 წლამდე (დამოკიდებულია პროექტზე, იხილეთ ბილი სვეტი)	დაცული ტერიტორიებისთვის მართვის გეგმების საბუთო ვერსიები	საბოლოო მართვის გეგმები დაცული ტერიტორიებისთვის	დაცული ტერიტორიების გამოქვეყნებული მართვის გეგმების რაოდენობა	დაცული ტერიტორიების სააგენტო/ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება დონორების/პროექტების შერ	განისაზღვრება დონორების/პროექტების შერ	მიმდინარე თეინისის პროექტი (UBA Austria led consortium), ასევე გარის განვითარების პროგრამის პროექტი და WWF დაფინანსებული პროექტი (ინერგება GFA-ს შერ)
5.2	ბიომრავალფეროვნების შესახებ ახალი კანონმდებლობის საბაზის მიღება, ასობრივი შეთანხმების მოთხოვნების გათვალისწინებით	თეორიული დოკუმენტის შემუშავება	ამ დანართი: ფორმულებისა და პარამეტრების დირექტივის დეტალური დახლოება DCFTA: მუხლი 230 (2) ასობრივი შეთანხმება - CBD, CITES ასახვა ფორმულ კანონმდებლობაში	ასობრივი შეთანხმება: ძირითადი გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა უნდა იყოს მოსადაგებელი ფორმულების პარამეტრების დირექტივისა 01.09.2016 წ-სთვის	01/2014	დასრულებულია 9 თვე (2015 წლ (ივტემბერი)	კანონის, პირველი საბუთო ვერსიის მომზადება (ივტემბერი)	პარლამენტისთვის მიწოდებული კანონის საბოლოო ვერსია (2015 წლის ნოემბერი)	ოფიციალურ გეგმითი ორგანიზმ გამოქვეყნებული კანონი	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	GIZ-ის მიმდინარე მხარდაჭერა
5.3	თანამშრომლობა ხელსაწყო/ხელის თევზჭერის კომისიასთან (GFCM) იმისთვის, რომ მიხდეს საუკეთესო პრაქტიკისა და გამოცდილების გაზიარება თევზჭერისთან დაკავშირებულ საკითხებზე, როგორცაა არსებული, არადა დოკუმენტურული და დაურეგულირებელი თევზჭერა და მონიტორინგისა და ზედამხედველობის სისტემა	დაურეგულირებელი თევზჭერის/კომუნეკაცია	DCFTA: მუხლი 234 (f)	ვადა განისაზღვრული არ არის	2014	მიმდინარე	შეთანხმება ტექნიკურ თანამშრომლობაზე (2015)	არა	ინფორმაციის რეგულარული გაცემა	გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	არა	არა	არ არის აქტიურობა
პროექტები, რომლებიც იწყება 2015 წელს													
5.4	ფრანგების მიგრირებადი სახეობებისა და იმეტი სახეობების შევსება, რომლებიც საკონსერვაციო კომპლექსის განსაკუთრებულ ზონებში	საველე სამუშაო / თეორიული დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივი შეთანხმების დანართი: ფრანგებისა და მგირირებადი სახეობების შევსება (დირექტივა ფორმულების შესახებ)	ასობრივი შეთანხმების დანართი: შევსება უნდა დასრულდეს 01.09.2017 წ-სთვის	2015	2017 წლამდე	არა	არა	აქტიურობა ფრანგულში	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	არა	ღია (განვიხილავთ 1-2 სტუდენტისთვის თეორიული კონტრაქტები)	მიმდინარე არა შედეგადი და წელს (GIZ/DC) მხარს დაიჭირებს სისტემური მეთოდოლოგია არ არის (საქმიანობა დონორის დახმარება) მიმდინარეობს მოლაპარაკებები GIZ-თან და ღლის სასაქმიანო ურთიერთობები
5.5	ზურბუხტის ქველს ტერიტორიების მუქმუქების გეგმისთვის სახელმძღვანელო დოკუმენტის შემუშავება, ანგარიშებისა და მონიტორინგის ზონები	სახელმძღვანელო დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივი შეთანხმების ვალდებულებების შესრულება (ზურბუხტის ტერიტორიების და სპეციალური დაცული ტერიტორიებისთვის: " ზომების მიღება, რომლებიც აუცილებელია ასეთი ტერიტორიების კონსერვაციისთვის" (მუხლი 6 პარაგრაფების დირექტივა)	ასობრივი შეთანხმების დანართი: მხოლოდ ზურბუხტის ტერიტორიებისთვის და სპეციალური დაცული ტერიტორიებისთვის: "ზომები, რომლებიც აუცილებელია ასეთი ტერიტორიების დასაცავად (რაც მოიცავს მართვის გეგმებს) უნდა ჩამოყალიბდეს 01.09.2019 წ-სთვის	გვიანი 2015	2016	სახელმძღვანელო დოკუმენტის საბუთო ვერსია	არა	საბოლოო სახელმძღვანელო დოკუმენტები (2016 წლის ბილი)	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება GIZ-ის/დონორის შერ	განისაზღვრება GIZ-ის/დონორის შერ	მიმდინარე EU / CoE დაფინანსებული პროექტი, ინერგება ნაერვის შერ, დანამატებითი მხარდაჭერა სამინისტროსთვის გათვალისწინებულია GIZ-ის მხრიდან
5.6	კანონმდებლობის "ოცხალი გემოდინამიკური ორგანიზმების შესახებ" კანონმდებლობა აქტების დადგენისა და კანონი პოტენციურ ცვლილებების დაკავშირებით რეკომენდაციების წარმოდგენა	თეორიული დოკუმენტის შემუშავება	კანონი ოცხალი გემოდინამიკური ორგანიზმების შესახებ - მუხლი 32 DCFTA: მუხლი 230 (2) - კარტაბენის ოქმის ასახვა	ბილი ვადა (მიდა): 2015 წლის ბილი	01 / 2015	6 თვე	კანონმდებლობა აქტების პირველი საბუთო ვერსია მიდა/გარე განხილვისთვის (2015 წლის მარტი)	კანონმდებლობა აქტების საბოლოო ვერსია სამინისტროს/ მთავრობის შერ მიმდინარე (2015 წლის შემოდგომა)	კანონმდებლობა აქტები გამოქვეყნებულია (12/2015)	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება GIZ-ის და ავსტრიის გარემოს დაცვის სააგენტოს (UBA Austria) შერ	განისაზღვრება GIZ-ის და ავსტრიის გარემოს დაცვის სააგენტოს (UBA Austria) შერ	GIZ-ის ფინანსური მხარდაჭერა, ავსტრიის გარემოს დაცვის სააგენტოს (UBA Austria) შერ
5.7	ანგარიში სახეობების ნუსხის შესახებ რომელიც იფინანსებულია CITES-ის დანართებში შესატანად	ანგარიშის მომზადება	მიმდინარე პროექტი, CITES-ის დანართები შეტანის შესაძლებლობა (დანართი II და III), DCFTA: მუხლი 232 (2 c) CITES-ის დანართი	ვადა განისაზღვრული არ არის	03/2015	სულ შერ, 2015 წლის ნოემბრის ბილი	ანგარიშის საბუთო ვერსია	საბოლოო ანგარიში (2015 წლის ნოემბერი)	რეკომენდაციები (თუ შესაძლებელია CITES-ის მხარეთა შეხვედრისთვის 2016 წელს, წინადადებების მომზადება)	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	პროექტი რომლის დარღვევებიც დადგინდა მდინარეული და მუქმუქი რესურსების ნუსხის შექმნა ფინანსური მხარდაჭერა GIZ-ის შერ, შედეგით დახმარება შესაძლებელია იყოს მოთხოვნილი
5.8	ზურბუხტის პოტენციური ტერიტორიების იდენტიფიცირება, მათი დამტკიცება	საველე სამუშაო / თეორიული დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივი შეთანხმების დანართი: ზურბუხტის ქველს ტერიტორიის ინტენსივობის დასრულება, ადამიანი ტერიტორიების მოთხოვნა (ანალიზი პარამეტრების დირექტივის მე 4 მუხლიდან) - DCFTA: მუხლი 230 (2) აისახოს ბუნის კონვერცია	ასობრივი შეთანხმების დანართი: ზურბუხტის ტერიტორიების ინტენსივობისა და მოთხოვნა უნდა განხორციელდეს 01.09.2018 წ-სთვის	2015	2 წლამდე	პოტენციური ზურბუხტის ტერიტორიების ნუსხა	ზურბუხტის ტერიტორიების საბოლოო ნუსხა	ზურბუხტის ტერიტორიების მოთხოვნის შესახებ კანონმდებლობა აქტიურობა მზადდება და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ გეგმითი ორგანიზმ/ზურბუხტის ტერიტორიებზე იფინანსება მიმდინარეობს კონვერცია სამდინარისთვის	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს უკვე გააკეთა განახლებულია GIZ-ის დაფინანსებზე რომელიც გათვალისწინებულია 2015 წლის ნაერვის მიმდინარე პროექტისთვის (სოლიდ აქტივობა 5.4), რომელიც ეხება პოტენციური ზურბუხტის ტერიტორიების იდენტიფიცირების განხორციელება, როგორც ჩანს საკანონი არ არის
5.9	ფრანგული სახეობებისთვის განსაკუთრებული დაცული ტერიტორიების განსაზღვრა და დამტკიცება	საველე სამუშაო / თეორიული დოკუმენტის შემუშავება	ასობრივი შეთანხმების დანართი: ფრანგული სახეობებისთვის განსაკუთრებული დაცული ტერიტორიების იდენტიფიცირება და მოთხოვნა (მუხლი 4 (1) ფორმულების დირექტივა	ასობრივი შეთანხმების დანართი: სპეციალური დაცული ტერიტორიების იდენტიფიცირება და მოთხოვნა უნდა განხორციელდეს 01.09.2019 წ-სთვის	2015	2 - 3 წლამდე	პოტენციური სპეციალური დაცული ტერიტორიების ნუსხა	სპეციალური დაცული ტერიტორიების საბოლოო ნუსხა	კანონმდებლობა აქტიურობა სპეციალური დაცული ტერიტორიების შესახებ მიმდინარეობს და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ გეგმითი ორგანიზმ	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს უკვე გააკეთა განახლებულია GIZ-ის დაფინანსებზე, რომელიც გათვალისწინებულია 2015 წლისთვის - გამოყოფილი ბიუჯეტი, როგორც ჩანს საკანონი არ არის
5.10	განათლების და საზოგადოების ინფორმირების ხელშეწყობა	კონვერციის შემუშავება/ განხორციელება	ასობრივი შეთანხმების დანართი: მუქმუქების ჩამოყალიბება, რომელიც ხელს შეუწყობს განათლებისა და საზოგადოების ინფორმირების ხელშეწყობას (მუხლი 22 (c) პარაგრაფების დირექტივა)	ასობრივი შეთანხმების დანართი: ეს მუქმუქი უნდა განხორციელდეს 01.09.2017 წ-სთვის	გვიანი 2015	მიმდინარე	გეგმადმი საწვავო გეგმის სტრატეგია განათლებისა და მდგრადი განვითარებისთვის - 1-12 კლასებისთვის	არ არის	წარმოებულია და გარემოსდაცვითი განათლების ასპანდებული მასალა - ბროშურები და ასე შემდეგ (ივტემბერი 2017)	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური/ განათლების სამინისტრო	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	განისაზღვრება GIZ-ის შერ	მხარდაჭერა GIZ-ის შერ (გერმანული 4 მუქმუქი)

No	პროექტი	პროექტის ტიპი	პროექტის წყარო	ზოლო ვადა (ასობიერების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	პროექტის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხარჯი (საერთო ხარჯი და დახარჯვა/წარმოების დახარჯვა)	შედეგები ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შედეგები ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კავშირები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეო)	კავშირები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეო)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
პროექტები, რომლებიც დაიწყეს 2016 წელს													
5.11	სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც მონიტორინგს გაუწევს შესაბამის პრაქტიკებს და დაცვას სახეობებს/ მონიტორინგის მონაცემთა ბაზა	კონსულტაციის შედეგად	ასობიერების შეთანხმების დანართი: სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც მონიტორინგს გაუწევს პრაქტიკებს და საერთაშორისო მონაცემთა ბაზას (რეგულაციური) სახეობებს (მუხლი 11 პრაქტიკების დირექტივა)	ან დანართი: მონიტორინგის სისტემის უნდა ჩამოყალიბდეს 01.09.2020 წ.სთვის	2016	მიმდინარე	არსებული ინდიკატორების განახლება, ახალი ინდიკატორების შექმნა, 2016	ინდიკატორების დათვლა დაწყდა	შექმნილია მონიტორინგის სისტემა, რომელიც ითვალისწინებს CBD-ს კრიტერიუმებს	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური/ გარემოს ეროვნული სააგენტო / EIEC	განისაზღვრება GIZ-ის მიერ	განისაზღვრება GIZ-ის მიერ	პროექტი მხარდაჭერილი იქნება GIZ-ის მიერ
5.12	დაცული ტერიტორიების კანონის პოტენციური ინტეგრირება ბიომრავალფეროვნების ახალ კანონში	იურიდიული დოკუმენტის შექმნა	უზრუნველყოფილი იქნეს გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის სრული კონსისტენტობა, რათა თავიდან იქნას აცილებული შესაბამისი და დეზინფორმაციები	ვადა განსაზღვრული არ არის	2016/2017	დახარჯებით 5 თვე (დაიწყეს მის შემდეგ რაც მიიღეს პირველი გამოცდის შემდეგ ბიომრავალფეროვნების ახალი კანონის დანერგვის შედეგად, იხილეთ პროექტი 5.2)	ცვლილებები წარდგენილია საჯარო განხილვაზე	საბოლოო კანონი (ან ინტეგრირებული თავები ბიომრავალფეროვნების ახალ კანონში)	შესწორებული კანონი გამოქვეყნებულია ან გაუქმებულია (სრულად გვიანი 2017 წ-ს)	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური/დაცული ტერიტორიების სააგენტო	განისაზღვრება GIZ-ის მიერ	განისაზღვრება GIZ-ის მიერ	კანონის შექმნის შემდეგ განსაზღვრულია GIZ-ისგან დახმარება
5.13	პილიტური პროექტი: რეგიონული ბიომრავალფეროვნების სტრატეგიის და მოქმედებათა გეგმის (BSAP) შექმნა/ეროვნული ბიომრავალფეროვნების სტრატეგიის და მოქმედებათა გეგმის დაგეგმვა/დახმარება	გეგმის შექმნა	ასობიერების შეთანხმების დანართის მოთხოვნის დანერგვაში მხარდაჭერა, CBD-ს დანერგვა ეროვნულ დონეზე	ვადა განსაზღვრული არ არის	2016	4 წელი	რეგიონული BSAP (პოტენციური საბოლოო რევიზია/კაბითი)	BSAP-ის სამუშაო ვერსიები გაზიარებულია კომპლექსური დონისთვის	რეგიონული BSAP მიღებულია	ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახური მუნიციპალიტეტები ან თანამშრომლობით	მიმდინარეობს მოლაპარაკებები	მიმდინარეობს მოლაპარაკებები	მიმდინარეობს მოლაპარაკებები GIZ-თან

„სამრეწველო დაბინძურებისა და საფრთხეების საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- ეს სფერო საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს ყველა იმ აქტივობას მოიცავს, რომლებიც სამრეწველო აქტივობებით გამოწვეულ დაბინძურებას და გარემოსათვის ზიანის მიყენების რისკებს ეხება. ამ სფეროში ცხრა აქტივობა იქნა იდენტიფიცირებული.
- ამ აქტივობებიდან ხუთი ეხება ახალი კანონმდებლობის შემუშავებას ან ძველის გადამუშავებას, ორი უკავშირდება სახელმძღვანელო დოკუმენტების შემუშავებას, ხოლო დანარჩენი აქტივობები ეხება საწარმოების და მათი აღჭურვილობის ინვენტარიზაციას, კონცეფციის (როგორ დაგეგმოს არსებული საუკეთესო ტექნოლოგია - BAT - მოთხოვნა არსებული საწარმოებისათვის) შემუშავებას და გეგმის (როგორ შევამციროთ ამ საწარმოების ემისიები) მომზადებას.
- ყველა აქტივობა პირდაპირ ემსახურება ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართის განხორციელებას; დამატებით ერთი აქტივობა დაკავშირებულია ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებასთან (ჰელსინკის კონვენციის რატიფიცირების შესაძლებლობის მიღწევა).
- ორი აქტივობა უკვე დაწყებულია და ერთი დაიწყება 2015 წელს. ყველა ეს აქტივობა ეხება მსხვილი სამრეწველო ავარიების პრევენციასა და მართვას. მათი დამთავრება 2016 წელს იგეგმება.
- დანარჩენი აქტივობების დაწყება 2017 წლამდე არ იგეგმება, რადგანაც მათი განხორციელებისათვის ინტენსიური მოსამზადებელი სამუშაოების გაწევა და დონორების ფართო მხარდაჭერაა საჭირო.
- აქტივობები ამ სფეროში საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სხვადასხვა დეპარტამენტების მიერ წარმართება: 2015 წლის აქტივობებს ბუნებრივი და ანთროპოგენური საფრთხეების მართვის სამსახური წარმართავს, სამომავლო აქტივობები კი გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ან ატმოსფერული ჰაერის დაცვის სამსახურის მიერ იქნება წარმართული. მნიშვნელოვანია ამ დეპარტამენტების მჭიდრო ურთიერთთანამშრომლობა.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- პირველი სამი აქტივობა ამჟამად მიმდინარე პროექტებით არის გათვალისწინებული; ამასთანავე, ასოცირების ხელშეკრულების დანართის მიხედვით მათი განხორციელების ვადა შედარებით მალე იწურება (2018-2019 წლები)
- აქტივობების მეორე ჯგუფისათვის, რომლებიც გარემოზე ზემოქმედების ნებართვებისა და კონტროლის ახალ ინტეგრირებულ სისტემას ეხება, ასოცირების ხელშეკრულების დანართის მიერ დადგენილი ვადები უმეტესწილად 2020 წელს და მას შემდეგ იწურება (გარკვეული ემისიების ლიმიტის სიდიდეები - ELV – 2018 წლისათვის უნდა იქნას მიღებული). რადგანაც ყველა ამ აქტივობის განხორციელებისათვის დონორების მხრიდან მნიშვნელოვანი მხარდაჭერაა საჭირო, მათი დაწყება 2017 – 2018 წლებისათვის არის დაგეგმილი.

დონორთა მხარდაჭერა

- ამ სფეროში ყველა სამომავლო აქტივობა დონორების მხარდაჭერას მოითხოვს. პროექტებისათვის, გარდა 2015 წელს მიმდინარე სამი პროექტისა, დონორების მხარდაჭერა ჯერ არაა მოპოვებული.
- დანარჩენი ექვსი აქტივობა, ძირითადად დონორთა მხრიდან, ძალიან დიდ მხარდაჭერასა და საერთაშორისო ექსპერტებისა და, თუ შესაძლებლობა იქნება, ადგილობრივი ექსპერტების მაღალ ჩართულობას საჭიროებს.
- თუ შესაძლებელია, ამ აქტივობების მხარდაჭერა ერთი პროექტის ფარგლებში უნდა მოხდეს, რადგანაც თემები ერთმანეთთან მჭიდროდაა დაკავშირებული.

სირთულეები / გამოწვევები

- მთავარი გამოწვევა იმ ექვსი აქტივობის წარმატებით განხორციელებისათვის, რომლებიც 2017 – 2018 წლებისთვის არის დაგეგმილი და ნებართვების გაცემას, კონტროლსა და მათთან დაკავშირებულ საკითხებს ეხება, დონორთა მხრიდან საკმარისი მხარდაჭერის მოპოვება და ექსპერტების მოძიება იქნება.

დამხმარე აქტივობები

- ამ სფეროში აქტივობების განხორციელება შესაბამისი დეპარტამენტების თანამშრომლებისა და პერსონალის საფუძვლიან და პრაქტიკულ ტრენინგს მოითხოვს.

სამრეწველო დაბინძურებისა და სამრეწველო საფრთხეების საგზაო რუკა

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ბოლო გადა (საიფრთხილო შეთანხმებიდან ან სხვა გადაწყვეტილებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხარისხი (საერთოდავო ხარისხიდან დასაწყისიდან) 2015 - დასრულების თარიღი	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კავ-დღეები საერთაშორისო ექსპერტებისთვის (საერთაშორისო)	კავ-დღეები ადგილობრივი ექსპერტებისთვის (საერთაშორისო)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
მიმდინარე აქტივობები													
6.1	ახალი კანონპროექტის შემუშავება დიდი ავარიების პრევენციის (MAP) შესახებ, რომელიც შეესაბამება სევეს II (Seveso II) დირექტივის მოთხოვნებს	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ამ: ასოფრთხილის შეთანხმების მოთხოვნების შესრულება ევროკავშირის სექციის II დირექტივის მოთხოვნით ICF/TA: მუხლი 230 (2) ახალი კანონი საშუალებას მოგვცემს კულსონის კონკრეტული რატეფიციენტის სამრეწველო ავარიების ტრანსპარენტული გადამხარების შესახებ	AA დანართი: Seveso II საქართველოს მოთხოვნები უნდა განხორციელდეს 01.09.2018 სთვის	Dec-14	18 თვე	კანონპროექტის მოწოდება, შიდა დისკუსია და საერთო განხილვა (2015 წ. ბოლი)	მოსმენის / კონსულტაციის პროცესი დასრულება და საბოლოო კანონპროექტის დასამტკიცებლად გატანა	კანონი მიღებულია და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბუკეფით ორგანიზაციის (ივნისი 2016)	ზენერბრი და ანთროპოგენული საფრთხეების მართვის სამსახური/ გარემოს დაცვის სააგენტო წარმომადგენლები და ქობულთის ნოვოიერბრის მართვის სამსახურთან ერთად	განისაზრდება პროექტი	განისაზრდება პროექტი	არსებული დონორული მხარდაჭერა - ჩეხეთის განვითარების სააგენტოდან
აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2015 წელს													
6.2	შეთადგენების შემუშავება რომლებიც ხელს შეუწყობს ახალი კანონის განხორციელებას	სახელმძღვანელოების შემუშავება	ამ: მიმდინარე პროექტი, ემხარება ახალი კანონის (MAP) განხორციელებას დიდი ავარიების პრევენციის შესახებ (იხ. აქტივობა 6.1)	AA დანართი: Seveso II საქართველოს მოთხოვნები უნდა განხორციელდეს 01.09.2018 სთვის	გვიანი 2015	დაახლოებით 8 თვე	სახელმძღვანელოების პროექტი (2016 წლის დასაწყისი)	საბოლოო სახელმძღვანელოები	მიღებულია შეთადგენები პროექტული გამოცდებისთვის (2016, MAP კანონის მიღების პარალელურად)	ზენერბრი და ანთროპოგენული საფრთხეების მართვის სამსახური	განისაზრდება პროექტი	განისაზრდება პროექტი	არსებული დონორული მხარდაჭერა - ჩეხეთის განვითარების სააგენტოდან
აქტივობები, რომლებიც დაიწყება 2016 წლის შემდეგ													
6.3	ახალი კანონის შემუშავება (ინტეგრირებული) გარემოსდაცვითი წესბრუნების შესახებ	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ამ დანართი: ასოფრთხილის შესახებ შეთანხმებით გათვალისწინებული ავარიების საწარმო ემსხმება დიდი ავარიების პრევენციის შესახებ (იხ. აქტივობა 6.1)	ამ დანართი: ინტეგრირებული სახელმძღვანელო უნდა იყოს 01.09.2020 წ.სთვის	2017	არსაკლებ 2 წელი	პირველი კანონპროექტის წარდგენა საერთო განხილვაზე, კონსულტაციებზე	განხილვის, კონსულტაციების პროცესის დასრულება და საბოლოო ვერსიის წარდგენა დასამტკიცებლად	კანონი მიღებულია პარლამენტის მიერ და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ბუკეფით ორგანიზაციის	გარემოსდაცვითი წესბრუნების დეპარტამენტი	არსაკლებ 300 კავ-დღე ექსპერტთა გუნდისთვის (სულ მცირე, 150 კავ-დღე სასაბაზო ექსპერტებისთვის და 150 კავ-დღე დაფინანსებული ექსპერტებისთვის)	არსაკლებ 50 კავ-დღე	საქართველოს მინისტრის განცხადებით
6.4	ინტეგრირებული გარემოსდაცვითი წესბრუნების დასაწყისად სახელმძღვანელოების შემუშავება	სახელმძღვანელოების შემუშავება	ამ დანართი: ინტეგრირებული წესბრუნების მოთხოვნების დასაწყისად ხელშეწყობა (ინტეგრირებული ემსხმება შესახებ დირექტივის მუხლი 4-6, 12, 17(2), 21, 24 და IV დანართი)	ამ დანართი: ინტეგრირებული სახელმძღვანელო უნდა იყოს 01.09.2020 წ.სთვის	2017	დაახლოებით 1-1.5 წელი (6.5 აქტივობის პარალელურად)	სახელმძღვანელოების პროექტი	სახელმძღვანელოების საბოლოო ვერსია	სახელმძღვანელოები პრაქტიკაში გამოიყენება	გარემოსდაცვითი წესბრუნების დეპარტამენტი	არსაკლებ 100 კავ-დღე ორიგინალი/ტექნიკური მხარდაჭერისთვის	დაახლოებით 50 კავ-დღე	საქართველოს მინისტრის განცხადებით (საქართველოს მინისტრის განცხადებით)
6.5	არსებული საწარმოების შესაბამისი შეფასება საუკეთესო ხელისაწყოების ტექნოლოგიების დანერგვის კუთხით	შეფასება/კონსულტაციის შემუშავება	ასოფრთხილის შეთანხმება, დირექტივა 2010/75/EC სამრეწველო ემსხმება შესახებ (მუხლი 14 (3) - (6) და 15 (2) - (4))	ამ დანართი: საუკეთესო ხელისაწყოების ტექნოლოგიების იმპლემენტაციის მოხდენა 2026 წლის 1 სექტემბრისთვის	2017	დაახლოებით 18 თვე	საუკეთესო ხელისაწყოების ტექნოლოგიების იმპლემენტაციის კონკრეტული გეგმის წარდგენა (შიდა განხილვა და საერთო მოხმარება)	არა	საუკეთესო ხელისაწყოების ტექნოლოგიების იმპლემენტაციის შედეგები /კონკრეტული გამოცდების	აქტივობის დასრულების დადგენის სამსახური	დაახლოებით 150-200 კავ-დღე ტექნიკური ექსპერტებისთვის (სხვადასხვა სექტორიდან)	დაახლოებით 150-200 კავ-დღე ტექნიკური ექსპერტებისთვის (სხვადასხვა სექტორიდან)	საქართველოს დონორული მხარდაჭერა (6.3 აქტივობისთან კავშირში, თუ შესაძლებელია)
6.6	კანონპროექტის შემუშავება აქტივობების უფრო მეტი ინტეგრირების დასაწყისად წესბრუნებისთვის	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ამ დანართი: დირექტივი 2010/75/EC სამრეწველო ემსხმება შესახებ (მუხლი 30, დანართი V) დადგენილი მოთხოვნების შესრულება	ემსხმება უფრო მეტი ინტეგრირების ახალი წესბრუნების დასაწყისად 01/09/2018 წლისთვის, ხოლო არსებული სთვის 2026 წლისთვის	2017	დაახლოებით 6 თვე	კანონპროექტის შემუშავება დასაწყისად	მოსმენის/კონსულტაციის პროცესის დასრულება და საბოლოო ვერსიის წარდგენა დასამტკიცებლად	კანონპროექტის შემუშავება დასაწყისად	აქტივობის დასაწყისად	დაახლოებით 30-50 კავ-დღე ტექნიკური ექსპერტებისთვის	ლარა	საქართველოს დონორული მხარდაჭერა (6.3 აქტივობისთან კავშირში, თუ შესაძლებელია)
6.7	ელექტრონული მონაცემთა ბაზის შექმნა ინფორმაციის შესახებ სათანადო საწარმოების შესახებ და დიდი ავარიების შესახებ	არსებული მონაცემთა ბაზის გაუმჯობესება (და იურიდიული შემუშავება)	ამ დანართი: ევროკავშირის სექციის II დირექტივის (მუხ.13 და 14) მოთხოვნების შესრულება	ამ დანართი: სისტემის სათანადო საწარმოების შესახებ ინფორმაციის შესახებ და დიდი ავარიების შესახებ ინფორმაციის უნდა დაინერგოს 01/09/2019 წ.სთვის	2017	2 წელამდე	სახელმძღვანელოების მოწოდება (2018)	არა	შენახული ინფორმაცია გახდება გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის სისტემის ნაწილი (იხ. აქტივობა 1.3) (2019 წლის შუა პერიოდში)	ზენერბრი და ანთროპოგენული საფრთხეების მართვის სამსახური	დაახლოებით 50 კავ-დღე მონაცემთა ბაზის აღრიცხვის სისტემის შესაბამისად და ტრენინგების (სხვადასხვა სექტორიდან)	დაახლოებით 50 კავ-დღე	აქტივობის დასაწყისად დონორული მხარდაჭერის (საქართველოს მინისტრის განცხადებით)
6.8	სახელმძღვანელოების შემუშავება 61/2014 რეგულაციის გაუმჯობესების შესახებ	ორიგინალი დოკუმენტის შემუშავება	ასოფრთხილის შეთანხმების მოთხოვნების შესახებ	ამ დანართი: ინტეგრირებული წესბრუნების შესახებ მონიტორინგის რეგულაციის იმპლემენტაციის მოხდენა 01.09.2020 სთვის	2017 / 2018	6 თვე	დოკუმენტის საშუალო ვერსიის წარდგენა	შეწირებული დადგენილია მდგომარეობა	შეწირებული დადგენილია მდგომარეობა ოფიციალურ ბუკეფით ორგანიზაციის	გარემოსდაცვითი წესბრუნების დეპარტამენტი	დაახლოებით 20 - 30 საშუალო დღე ორიგინალი/საკუთრების ექსპერტებისთვის	დაახლოებით 20 საშუალო დღე	საქართველოს დონორული მხარდაჭერა (6.3 აქტივობისთან კავშირში, თუ შესაძლებელია)
6.9	გარდაცვალებული ეროვნული გენების მონაცემთა ბაზის შექმნა	გენების შემუშავება	ამ დანართი: დირექტივა 2010/75/EC სამრეწველო ემსხმება შესახებ, მუხლი 32-ს შესრულება	ამ დანართი: გარდაცვალებული ეროვნული გენების არსებული საწარმოების ემსხმება უფრო მეტი ინტეგრირების დასაწყისად 2026 წლის 1 სექტემბრისთვის	2017 / 2018	დაახლოებით 1 წელი	გენების პროექტის წარდგენა	გენების პროექტის წარდგენა	გენების პროექტის წარდგენა	გენების პროექტის წარდგენა	დაახლოებით 50 კავ-დღე ტექნიკური ექსპერტებისთვის	დაახლოებით 50 კავ-დღე	საქართველოს დონორული მხარდაჭერა (6.3 აქტივობისთან კავშირში, თუ შესაძლებელია)

„ქიმიური ნივთიერებების საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- ქიმიური ნივთიერებების სფეროში საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ ექვსი აქტივობა იქნა იდენტიფიცირებული, რომელთაგან ოთხი საკანონმდებლო საქმიანობას შეეხება, ხოლო ორი მდგრადი ორგანიზაციული დამაბინძურებლების (POPs) შესახებ განხორციელების ეროვნული გეგმის განახლებასა და ვერცხლისწყლის შესახებ ანგარიშის შემუშავებას.
- საკანონმდებლო აქტივობებიდან ორი ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართთან სრულ შესაბამისობაში მოყვანის მიზანს ემსახურება.
- სამი აქტივობა პირდაპირ დაკავშირებულია საერთაშორისო კონვენციებთან, რომელთა შესახებაც ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებაშია საუბარი (სტოკჰოლმის, როტერდამისა და მინამატას კონვენციები).
- სამი აქტივობა უკვე დაწყებულია ან დაიწყება 2015 წელს, სამი 2015 წლის შემდეგ უნდა დაიწყოს.
- ყველა აქტივობის განხორციელებაში წამყვანი როლი ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის სამსახურს უჭირავს; განხორციელების ეროვნული გეგმის განახლება ამ სამსახურისა და გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ ერთად უნდა იქნეს განხორციელებული.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- პირველი სამი აქტივობა უკვე დაწყებულია ან დაიწყება უახლოეს მომავალში. ყველა მათგანი დონორთა მხარდაჭერას საჭიროებს.
- პირველი აქტივობის (კანონქვემდებარე აქტი, რომელიც როტერდამისა და სტოკჰოლმის კონვენციების მოთხოვნებს ეროვნულ კანონმდებლობაში ასახავს) განხორციელების ვადა 2015 წლის მაისია, რომელიც განსაზღვრულია პრემიერ-მინისტრის განკარგულებით.
- დანარჩენი აქტივობების განხორციელებისათვის ზუსტი ვადები არ არის მოთხოვნილი, გარდა ერთისა (ქიმიური ნივთიერებების კლასიფიკაციის, ეტიკეტირებისა და შეფუთვის შესახებ კანონქვემდებარე აქტის შემუშავება), რომლის ვადაც ასოცირების ხელშეკრულების გარემოს დაცვის შესახებ დანართის მიხედვით 2020 / 2021 წლებით არის განსაზღვრული.

დონორთა მხარდაჭერა

- ამ სფეროში ყველა სამომავლო აქტივობისათვის დონორთა მხარდაჭერა იქნება საჭირო. მიმდინარე აქტივობების გარდა დარჩენილი სამი აქტივობისათვის დონორთა მხარდაჭერა ჯერ არ არის მოპოვებული.
- ამ სამი აქტივობის განხორციელებისათვის ადგილობრივი და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობა არის საჭირო.
- თუ შესაძლებელია, ამ აქტივობების მხარდაჭერა ერთი პროექტის ფარგლებში უნდა მოხდეს, რადგანაც თემები ერთმანეთთან მჭიდროდაა დაკავშირებული (ქიმიური ნივთიერებების შესახებ კანონისა და ორი კანონქვემდებარე აქტის შემუშავება)

სირთულეები / გამოწვევები

- ყველა აქტივობის წარმატებით განხორციელებისათვის მთავარი გამოწვევა დონორთა მხრიდან საკმარისი მხარდაჭერის მოპოვება და ექსპერტების მოძიებაა.
- აქტივობების განხორციელებისათვის, ასევე, დაბრკოლება იქნება ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის სამსახურის ლიმიტირებული ადამიანური რესურსი და ის ფაქტი, რომ ამ სამსახურმა ნარჩენებთან დაკავშირებული დიდი მოცულობის სამუშაოებიც უნდა განხორციელოს; სასურველია, ნარჩენებთან და ქიმიური ნივთიერებებთან დაკავშირებული ამოცანები გაიყოს ორ სხვადასხვა ერთეულს/სამსახურს შორის საშუალოვადიან პერსპექტივაში მაინც.

დამხმარე აქტივობები

- საჭირო იქნება ქიმიური ნივთიერებების შესახებ კანონმდებლობის განხორციელებაზე მომუშავე პირებისა და მომსახურე პერსონალის ტრენინგები.

ქიმიური ნივთიერებების მართვის საგზაო რუკა

No	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ბოლო ვადა (ასიციების შეთანხმებიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საერთო ხანგრძლივობა (საგარეო სამართლებრივი დასაწყისიდან/მარტი 2015- დასრულების თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	საბოლოო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კატ-დღეები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეული)	კატ-დღეები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეული)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოთხოვნილი)
მიმდინარე აქტივობები													
7.1	ნიადაგის დადგენილების შეზღუდვები კვლევითი სამუშაოები ქიმიური ნივთიერების და პესტიციდების ინჰორტის, ექსპორტისა და შედგენილი ორგანული დამბინძურებლების (მიდე-ების) შესახებ (სასაზღვაო ნუსტი არ არის)	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასიციების შეთანხმების დანართი: საბოლოო ქიმიური ნივთიერების ინჰორტის და ექსპორტის შესახებ (PIC) რეგულაციის იმპლემენტაცია; რატორიკის (PIC) და სტოკოლმის კონვენციის (POPs) შესრულება	ასიციების შეთანხმება: უნდა განხორციელდეს არაუგვიანეს 01.09.2019 (EU PIC რეგულაციის სხვადასხვა დებულებების მოხიზვნის); ასევე მუხლი 230 (2) 2015 წლის მათის ბოლომდე პრეტიერ-მინისტრის დადგენილების თანახმად	2014		დადგენილების სამუშაო ვერსია (მარტი-აპრილი 2015)	მოსმენა / დასრულებული კომსულტაციების პროექტი და მთავრობისადმი დასამტკიცებლად წარდგენილი საბოლოო ვერსია (2015 წლის მაისი)	დადგენილება გამოქვეყნებულია საკანონმდებლო მაცემში (2015 წლის მაისი)	ნარჩენების და ქიმიური ნივთიერების მართვის სამსახური/ მართვის სახსარული სააგენტო	არა	არა	მხარდაჭერა განხორციელდა ევროკავშირის თვითნებში პროექტის ფარგლებში ნარჩენების მართვის შესახებ 2014 წელს
7.2	შედეგადი ორგანული დამბინძურებლების შესახებ ეროვნული იმპლემენტაციის გეგმის (NIP) განხილვა და განახლება	გეგმის მიმოხილვა	სტოკოლმის კონვენციის მე-7 (1ა) და მე-5 მუხლი (ა); მდგრადი ორგანული დამბინძურებლების შესახებ ეროვნული სამოქმედო გეგმის განხილვა და განახლება; ევროკავშირის ორს და ფოლისიმოცელო თვისუფალი საეკოლოგიის შესახებ შეთანხმება: მუხლი 230 (2)	თავდაპირველი NIP დამტკიცდა 2012 წელს (3 წლის წინ); პროექტის ვადა: 2016 წლის ბოლო	2014	დაახლოებით 18 თვე	გამოქვეყნებულია განახლებული ეროვნული იმპლემენტაციის გეგმა (NIP) მდგრადი ორგანული დამბინძურებლების შესახებ	არა	განახლებული ეროვნული იმპლემენტაციის გეგმა (NIP) წარდგენილია სტოკოლმის კონვენციის სამდივნოსადმი (2016 წლის ბოლო)	ნარჩენების და ქიმიური ნივთიერების მართვის სამსახური/ მართვის ეროვნული სააგენტო	განსაზღვრული იქნება დონორის მიერ	განსაზღვრული იქნება დონორის მიერ	მიმდინარეობს GEF / UNEP დაფინანსებით
აქტივობები, რომლებიც იწყება 2015 წელს													
7.3	ვერტებლისწვლის პირველი შეფასების უზრუნველყოფა (ვერტებლისწვლის პროფილი და პირველი შეფასების ანგარიში)	ანგარიშის მიმოხილვა	ევროკავშირის ორს და ფოლისიმოცელო თვისუფალი საეკოლოგიის შესახებ შეთანხმება: მუხლი 230 (2) (მინამატის კონვენციის რატორიკის ხელშეწყობა, კონვენციის 21-ე მუხლი: ანგარიშის წარდგენა); მიმდინარე პროექტი	უცადი	2015 წლის პირველი ნახევარი	18 თვე (პროექტის განხორციელება)	ვერტებლისწვლის პირველი შეფასების ანგარიში მოდ/გარე განხილვისთვის	საბოლოო ანგარიშის დამტკიცება გარეშისა და მუხტებრივ რესურსების დაცვის სამინისტროს მეშვეობით	ანგარიშის ხელმისაწვდომობა (ანგარიშის წარდგენა მინამატის სამდივნოსადმი)	ნარჩენების და ქიმიური ნივთიერების მართვის სამსახური	არა	განსაზღვრული იქნება დონორის მიერ	მიმდინარეობს GEF / UNDP დაფინანსებით
აქტივობები, რომლებიც იწყება 2015 წლის შემდეგ													
7.4	კანონი ქიმიური ნივთიერების მართვის შესახებ	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ქიმიური ნივთიერების მართვის მართი სახარულიებრივი საფუძვლის, ასევე კანონმდებლურ აქტების არსებობის საქართვეო 7.1, 7.5 და 7.6 აქტივობების ფარგლებში	უცადი (ჭრბ მიხედვით გაივალისწინებულა 2017-2019)	ლა	დაახლოებით 1-1.5 წელი	კანონის სამუშაო ვერსია	მოსმენა/დასრულებული კომსულტაციების პროექტი და დასამტკიცებლად წარდგენილი საბოლოო ვერსია	კანონი გამოქვეყნებულია საკანონმდებლო მაცემში	ნარჩენების და ქიმიური ნივთიერების მართვის სამსახური	დაახლ. 50 კატ-დღე	დაახლ. 50 კატ-დღე	ლა, საჭირო იქნება დონორის მხარდაჭერა - აქტივობის უნდა შედგეს 7.5 და 7.6 აქტივობების
7.5	კანონი/კანონმდებლურ აქტი ნივთიერების და ნარეგების კლასიფიკაციის, ტიპიკატორების და შედეგადის შესახებ	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	ასიციების შეთანხმების დანართი: დონორის ეროვნული რეგულაცია ნივთიერების და ნარეგების კლასიფიკაციის, ტიპიკატორების და შედეგადის შესახებ (გლობალური კანონმდებელი სისტემა)	ასიციების შეთანხმება: შესრულდეს არაუგვიანეს 01.09.2020 - ნივთიერებისთვის და არაუგვიანეს 01.09.2021 - ნარეგებისთვის (ევროკავშირის რეგულაციის მე-4 მუხლის მოთხოვნა)	ლა	დაახლოებით 1 წელი	კანონმდებლურ აქტის სამუშაო ვერსია	მოსმენა/დასრულებული კომსულტაციების პროექტი და დასამტკიცებლად წარდგენილი საბოლოო ვერსია	კანონმდებლურ აქტი გამოქვეყნებულია საკანონმდებლო მაცემში	ნარჩენების და ქიმიური ნივთიერების მართვის სამსახური	დაახლ. 50 კატ-დღე	დაახლ. 50 კატ-დღე	ლა, საჭირო იქნება დონორის მხარდაჭერა
7.6	კანონმდებლურ აქტი ვერტებლისწვლის შესახებ	იურიდიული დოკუმენტის შემუშავება	მინამატის კონვენციის რატორიკის, რომელიც შედგომ უნდა იქნას კანონი ეროვნული კანონმდებლობის ევროკავშირის ორს და ფოლისიმოცელო თვისუფალი საეკოლოგიის შესახებ შეთანხმება: მუხლი 230 (2)	უცადი	ლა	დაახლოებით 1 წელი	კანონმდებლურ აქტის სამუშაო ვერსია	მოსმენა/დასრულებული კომსულტაციების პროექტი და დასამტკიცებლად წარდგენილი საბოლოო ვერსია	კანონმდებლურ აქტი გამოქვეყნებულია საკანონმდებლო მაცემში	ნარჩენების და ქიმიური ნივთიერების მართვის სამსახური	დაახლ. 30 კატ-დღე	დაახლ. 30 კატ-დღე	ლა, საჭირო იქნება დონორის მხარდაჭერა

„კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებების საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებების საგზაო რუკა ცხრა აქტივობას მოიცავს, რომელთა განხორციელებაც საჭიროა ასოცირების ხელშეკრულებისა და მისი დანართების მოთხოვნების შესასრულებლად.
- ამ აქტივობიდან სამი დაკავშირებულია კანონშემოქმედებით საქმიანობასთან; სამი - გეგმის შემუშავებასთან, ერთი - დაბალემისიანი განვითარების სტრატეგიისა ადა ერთიც საპროექტო წინადადებების მომზადებასთან.
- ხუთი აქტივობისათვის განხორციელების კონკრეტული ვადები არ არის განსაზღვრული, რადგანაც ისინი ასოცირების შეთანხმების მთავარ ნაწილთან, და არა მის დანართებთან შესაბამისად არის დაგეგმილი.
- ხუთი აქტივობა 2015 წლამდე ან 2015 წელს დაიწყო დონორის მიერ დაფინანსებული კონკრეტული პროექტების ფარგლებში. ორი აქტივობის დაწყება იგეგმება 2015 წელს, ხოლო ორის 2016 წელს. მათგან სამი - დონორების მხარდაჭერას საჭიროებს.
- აქტივობების უმრავლესობის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი ერთეულია კლიმატის ცვლილების სამსახური; ორ აქტივობას ატმოსფერული ჰაერის დაცვის სამსახური წარმართავს. რამდენიმე აქტივობისათვის მთავარ პარტნიორებს გარემოს ეროვნული სააგენტო, სხვა სამინისტროები და ქალაქის მუნიციპალიტეტები წარმოადგენენ.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- პრიორიტეტების მთავარი განმსაზღვრელი კრიტერიუმი დონორთა მიმდინარე მხარდაჭერაა, რადგანაც ასოცირების ხელშეკრულებაში კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებებისათვის კონკრეტული ან ახლო ვადები არ არის განსაზღვრული.

დონორთა მხარდაჭერა

- კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებები მხარდაჭერა აქტიურად ხდება დონორების მიერ. პროექტები ძირითადად ევროკავშირის, გერმანიის მთავრობის, UNDP-სა და USAID-ის მიერ ფინანსდება.
- ასოცირების ხელშეკრულების მიერ კლიმატთან დაკავშირებული საკითხებისათვის დადგენილი ვალდებულებების შესრულებისათვის საჭირო იქნება დამატებითი მხარდაჭერის მოპოვება.

სირთულეები / გამოწვევები

- კლიმატთან დაკავშირებული ქმედებების ფართო არეალის გათვალისწინებით გარკვეული აქტივობები, მაგალითად ისეთები, როგორცაა დაბალემისიანი განვითარების სტრატეგია ან კლიმატის ცვლილებების ფონდებისაგან მხარდაჭერის მოპოვებისათვის საჭირო საპროექტო წინადადებების მომზადება, სხვა სამინისტროებთან და ადგილობრივ ხელისუფლებასთან მჭიდრო თანამშრომლობასა და მათი მხრიდან ძლიერ მხარდაჭერას მოითხოვს.

დამხმარე აქტივობები

- საჭიროა შესაძლებლობათა განვითარებასთან დაკავშირებული ქმედებების გატარება წარმოდგენილი საგზაო რუკით განსაზღვრული გეგმებისა და რეგულაციების სათანადო განხორციელებისათვის, თუმცა, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კონცეპტუალურ საკითხებზე ცოდნის გაღრმავებას და მუნიციპალიტეტების შესაძლებლობათა განვითარებას, რათა იმ ქალაქებში, რომლებმაც ხელი მოაწერეს „მერების შეთანხმებას“ (ევროკავშირის ინიციატივა), რათა მათ ეფექტიანად განახორციელონ „მდგრადი ენერჯის სამოქმედო გეგმები“.

კლიმატის ცვლილების აქტივობები

№	აქტივობა	აქტივობის ტიპი	აქტივობის წყარო	ხოლო ვადა (ასოცირების შეთანხმებიდან ან სხვა გადამდებულებიდან გამომდინარე)	აქტივობის დაწყების თარიღი (თვე/წელი)	საწარმოების (დაწყების საფარული თარიღი მარტი 2015 - დასრულების თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალედური ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	სახლიური შედეგები (და თარიღი)	ასუსტისგებული ერთეული	კაც დღეები საერთაშორისო ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეულო)	კაც დღეები ადგილობრივი ექსპერტ(ებ)ისთვის (საგარეულო)	დონორული დახმარება (მიმდინარე / მოხიზნული)
მიმდინარე აქტივობები													
8.1	დახალისების განვითარების სტრატეგის შემუშავება (LEDS)	სტრატეგიის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების 310-ე მუხლის (ბ) ქვეპუნქტი, მიმდინარე	განსაზღვრული ვადის გარეშე	2013 წლის ივლისი	დახალისობი 9 თვე (2015 წლის მარტიდან)	სტრატეგიის პირველი სამუშაო ვერსია წარდგენილი აქტივობების კომპლექსი (სექტორული-ოქტომბერი 2015)	სტრატეგიის პირველი სამუშაო ვერსია მზადაა მიწოდებისთვის წარსადგინად და დასაბუთებლად (დეკემბერი 2015)	მიჯნობის გადამწყვეტილები მიღებულია დასაბუთების განვითარების სტრატეგია (LEDS) გამოქვეყნებულ (2016 წლის პირველი ნახევარი)	კლიმატის ცვლილების სამსახური (მიჯნობის კომიტეტი)	განისაზღვრება SASAID-ის პროექტის მიერ	განისაზღვრება ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს პროექტის მიერ	ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო - მიმდინარე
8.2	მუხის შეთანხმების ხელმოწერის ქაღალდის მდგრადი ენერჯეტიკული სამოქმედო გეგმის შემუშავება (CoM)	სამოქმედო გეგმის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების 308-ე მუხლის (დ) ქვეპუნქტი, მიმდინარე	განსაზღვრული ვადის გარეშე	2013	12 თვე თითოეული ქალაქისთვის. შერჩეულია: აგნად მუხის შეთანხმებაში 9 ქალაქი გაერთიანებული და გეგმა ხელმოწერილია 1 წლის ვადით უნდა მომზადდეს	ქუთაისისა და ზუგდიდის სამოქმედო გეგმა შემუშავებულია (2015 წლის ბოლი)	დამარჩინი ქალაქების სამოქმედო გეგმა შემუშავებულია (2016 წლის ბოლი)	სამოქმედო გეგმები შემუშავებულია	ქალაქის მერია, კლიმატის ცვლილების სამსახური	განისაზღვრება ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს პროექტის / მიმავალი დონორის მიერ	განისაზღვრება ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს პროექტის / მიმავალი დონორის მიერ	2 ქალაქის სამოქმედო გეგმა მომზადებულია ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს მიმდინარე პროექტით, დონორების დახმარება საქირა იქნება დამარჩინი ქალაქებისათვის
8.3	ქვეყნისთვის მისაღები შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავება ღირსებისათვის შენებისთვის (ენერჯის დარღვივის ღონისძიებები) NAMA	საპროექტი წინადადების შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების 308-ე მუხლის (ა) ქვეპუნქტი, მიმდინარე	განსაზღვრული ვადის გარეშე	2014	დახალისობი 9 თვე (2015 წლის მარტიდან)	არ ეტება	არ ეტება	ქვეყნისთვის მისაღები შემარბილებელი ღონისძიებების საპროექტი წინადადება შემუშავებულია (2015 წლის ბოლი)	კლიმატის ცვლილების სამსახური	განსაზღვრულია დონორის მიერ	განისაზღვრება დონორის მიერ	გერმანიის სახელმწიფო, განსაზღვრულია დონორების დახმარება საქირა იქნება სხვა ეროვნულ და მსაღები შემარბილებელი ღონისძიებებისთვის
8.4	2006 წლის N 184 დადგენილების შეცვლის პროექტი იმის მიზნით რეგულირების გამოტოვებული ასპექტების კუთხით	საკანონმდებლო აქტის შექმნა	ასოცირების შეთანხმების დანართი: ოდნების შესახებ ეროვნული კანონმდებლობის მიღება (იხ. განმარტება ანალიზის დოკუმენტი). ასოცირების შეთანხმების მუხლი 310 (ფ) მოიცავს მორეალის ოქმის დარღვივების წინააღმდეგ ვალდებულებებს (რეგულაცია 1005/2009 თავები: III და IV; მუხლები: 6-11 და 12)	ასოცირების შეთანხმება: კანონმდებლობა ოდნების მიღება უნდა იყოს არაუგვიანეს 2019 წლის 1 სექტემბრის (ცერეკეების ოდნების რეგულაცია)	2014	დახალისობი 6-9 თვე (2015 წლის მარტიდან)	ახალი კანონმდებლობა აქტი 2006 წლის N 184 დადგენილების მიზნით შეთანხმებულია სხვა დარღვივების წინააღმდეგ (2015 წლის აპრილი)	არ ეტება	კანონმდებლობა აქტი დამტკიცებულია მიჯნობის მიერ და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (2015 წლის მაისი)	ასოცირების შეთანხმების საპროექტი წინადადება შემუშავებულია (2015 წლის მაისი)	განისაზღვრება გერმანიის განვითარების პროგრამის მიერ	განისაზღვრება გერმანიის განვითარების პროგრამის მიერ	მიმდინარე პროექტი, გერმანიის განვითარების პროგრამა
აქტივობები რომლებიც დაიწყება 2015 წელს													
8.5	გერმანიის კლიმატის ცვლილების ჩარბი კონვენციის სამოქმედო წინადადება განსაზღვრული ეროვნული კონვენციის დოკუმენტის მომზადება (INDC)	სამოქმედო გეგმის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების 308-ე მუხლის (ა) ქვეპუნქტი, მარტოა მე-19 და მე-20 კონვენციითა გადამწყვეტილები, მიმდინარე პროექტი	მარტოა მე-19 და მე-20 კონვენციითა გადამწყვეტილები: კონკრეტული მკაცრი ვადა არ არის დაწესებული (წარდგენილი უნდა იქნას მარტოა 21-ე კონვენციისთვის)	2015 წლის იანვარი	დახალისობი 6-7 თვე (2015 წლის მარტიდან)	პირველი სამუშაო ვერსია კომპლექსი (2015 წლის მაისი)	სამუშაო ვერსიის საბოლოო ვარიანტი	წარდგენილია გერმანიის კლიმატის ცვლილების ჩარბი კონვენციის სამიტინგში (2015 წლის სექტემბერი)	კლიმატის ცვლილების სამსახური	განსაზღვრულია დონორის მიერ	განსაზღვრულია დონორის მიერ	გერმანიის კლიმატის ცვლილების ჩარბი კონვენციის სამიტინგში (2015 წლის სექტემბერი)
8.6	ეროვნული სადაბატო გეგმის შემუშავება (NAP)	სამოქმედო გეგმის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების 310-ე მუხლის (ა) ქვეპუნქტი	განსაზღვრული ვადის გარეშე	2015	დახალისობი 12 თვე	პირველი სამუშაო ვერსია განხილვისთვის (2015 წლის ზაფხული)	სახლიური სამუშაო ვერსია (2016 წლის ოქტომბერი)	გეგმა დამტკიცებულია (2016 წლის ბოლი)	კლიმატის ცვლილების სამსახური	დახალისობი 40 კაც-დღე (სულ მერე 3 ექსპერტი იქნება საქირა)	დახალისობი 120 კაც-დღე	დახალისობი 120 კაც-დღე
8.7	კლიმატის ცვლილების ფინანსების წყაროების დიდი, ადაბატის ფონდი, სუფია ექსპორტის ფონდი და სხვა დონორების დახმარების წინააღმდეგ სუფია წარმართული საპროექტის საპროგრამო წინადადების მომზადება	საპროექტი / საპროგრამო წინადადების შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების 308-ე მუხლის (ა, ბ, დ) ქვეპუნქტები	განსაზღვრული ვადის გარეშე	2015	თითოეული საპროექტი წინადადებისათვის სულ მცირე 6 თვე	ერთი პროექტი / პროგრამა მომზადებულია ყოველწლიურად და წარდგენილია შესაბამის ფონდში დახმარების მიზნად, 2016 წლიდან	არ ეტება	5 საპროექტი/საპროგრამო წინადადება ჩაბარებულია დასაბუთებლად და დასაბუთებულია 2016-2020 წლებში	კლიმატის ცვლილების სამსახური / გერმანიის ეროვნული სააგენტო, ეროვნული საპროექტის სამსახური, სუფიის მენეჯერების, მონიტორინგის, კუთხისთვის სამსახური, რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამსახური	დახალისობი 60 კაც-დღე თითოეული პროექტის/საპროგრამის მიზნით 300 კაც-დღე (სულ მერე 5 საერთაშორისო ექსპერტი იქნება საქირა)	დახალისობი 30 კაც-დღე თითოეული საპროექტი/საპროგრამო წინადადებაზე	საკითხი ღიაა, დონორების მხარდაჭერა აუცილებელია
საქმიანობები, რომლებიც დაიწყება 2016 წელს													
8.8	გარკვეული დტორირებული საბურის გაზრდა კანონმდებლობით ნორმატიული აქტის შემუშავება	კანონმდებლობის შემუშავება	ასოცირების შეთანხმების დანართი: ეროვნული კანონმდებლობის მიღება გარკვეული დტორირებული საბურის გაზრდის შესახებ, ასოცირების ხელშეკრულების 310-ე მუხლის (დ) ქვეპუნქტი	კანონმდებლობა დტორირებულ საბურის გაზრდაზე უნდა იყოს 1 სექტემბრისათვის (ცერეკეების საბურის გაზრდის შესახებ რეგულაცია)	2016	არანაკლებ 12 თვისა	კანონმდებლობის პირველი სამუშაო ვერსია წარდგენილია მომზადება (2017 წლის დეკემბერი)	კანონმდებლობის საბოლოო სამუშაო ვერსია (2017 წლის შემოდგომა)	კანონმდებლობა წარმართული აქტი მიღებულია მიჯნობის მიერ და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (2017 წლის ბოლი)	კლიმატის ცვლილების სამსახური	არანაკლებ 100 კაც-დღისა	არანაკლებ 100 კაც-დღისა	საქირა დონორის მხარდაჭერა
8.9	ოდნების მართვის (მეგობრული, გადამრეგულირებადი და მარტივი მარტული) კანონმდებლობით აქტის შემუშავება	საკანონმდებლო აქტის შექმნა	ასოცირების შეთანხმების დანართი: შესაბამისი მიზნებისა და პროექტების მიღება, რეგულაცია 1005/2009 მუხლი 22 და 23 (ასოცირების შეთანხმების მუხლი 310 (ფ))	ასოცირების შეთანხმება: მართვის და მონიტორინგის რეგულაციები მიღებული უნდა იყოს არაუგვიანეს 2019 და 2021 წლების 1 სექტემბრისათვის	2017	დახალისობი 9 თვე	კანონმდებლობა აქტის პირველი სამუშაო ვერსია კომპლექსი (2016 წლის ოქტომბერი)	კანონმდებლობა აქტის საბოლოო ვერსია შეთანხმებულია სხვა დარღვივების წინააღმდეგ (2017 წლის თებერვალი)	კანონმდებლობა აქტი დამტკიცებულია მიჯნობის მიერ და გამოქვეყნებულია ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (2017 წლის ბოლი)	ასოცირების შეთანხმების საპროექტი წინადადება შემუშავებულია (2017 წლის მაისი)	10-15 კაც-დღე	30-40 კაც-დღე	მიმდინარე პროექტი, გერმანიის განვითარების პროგრამა

• „სატყეო სექტორის საგზაო რუკის“ ძირითადი ასპექტები

- სატყეო სექტორის საგზაო რუკის ყველა აქტივობა გამომდინარეობს ასოცირების შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ზონის ნაწილიდან (DCFTA); შესაბამისად ამ აქტივობების განხორციელებისთვის ვადები არ არის განსაზღვრული. ეს აქტივობები დაგეგმილია ეროვნულ დონეზე სატყეო სექტორის მდგრადი მართვის ხელშეწყობის მიზნით.
- საგზაო რუკით გათვალისწინებული ცხრამეტი აქტივობიდან, ექვსი შეეხება კანონშემოქმედებით საქმიანობას. სხვა აქტივობები მოიცავენ პოლიტიკის განმსაზღვრელი დოკუმენტების/გეგმების შემუშავებას.
- მიმდინარე აქტივობა, ტყის ინვენტარიზაცია, ძალიან მნიშვნელოვანია შემდგომი დაგეგმარებისა და სატყეო სექტორის რეფორმირების თვალსაზრისით.
- ამ აქტივობათაგან ხუთი გრძელდება ან იწყება 2015 წელს.
- სატყეო სექტორის საგზაო რუკით გათვალისწინებული აქტივობების განხორციელებისას, წამყვან როლს ასრულებს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სატყეო პოლიტიკის სამსახური. ასევე, მნიშვნელოვანი როლი ეკისრება ეროვნულ სატყეო სააგენტოს.

პრიორიტეტების განსაზღვრის კრიტერიუმები

- სატყეო სექტორის საგზაო რუკის პრიორიტეტების განსაზღვრის მთავარი კრიტერიუმია სექტორის რეფორმირების და ეროვნულ დონეზე მდგრადი მართვის პრინციპების დანერგვის პოლიტიკური ნება.
- პრიორიტეტების განსაზღვრის კიდევ ერთი კრიტერიუმია უკვე დაგეგმილი ან მიმდინარე პროექტების არსებობა, რომლებიც სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ან/და დონორების დახმარებით ფინანსდება და რომლებიც შეესაბამება ეროვნულ პოლიტიკასა და DCFTA-ს.

დონორთა მხარდაჭერა

- ამჟამად არსებული დონორული დახმარება, ძირითადად, განხორციელებულია გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ), ავსტრიის განვითარების სააგენტოს (ADA), მსოფლიო ბანკის და ევროკავშირის მიერ; ძირითადი აქცენტი გაკეთებულია კანონშემოქმედებასა და სექტორის გრძელვადიან მდგრადობაზე; მხარდაჭერას ახორციელებენ სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებიც.
- სატყეო სექტორის დარგში რეფორმის გაგრძელებისა და ასოცირების შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ზონის ნაწილის მიერ განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულებისთვის, აუცილებელია დამატებითი დახმარება.

სირთულეები/გამოწვევები

- ადგილობრივი მოსახლეობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ტყესა და ტყის მერქნულ და არამერქნულ პროდუქტებზე. აქედან გამომდინარე, ეკონომიკური და სოციალური თვალსაზრისით საკითხის სენსიტიურობის გამო, საჭიროა ყოველი ნაბიჯის კარგად დაგეგმვა დაინტერესებულ მხარეებთან ინტენსიური კონსულტაციებისა და დიალოგის რეჟიმში.
- მდგრადი სატყეო მეურნეობის პრაქტიკის დანერგვა გრძელვადიანი პროცესია და ის არ უნდა იყოს ორიენტირებული მოკლე პერიოდში სარგებლის მიღებაზე. შესაბამისად, აუცილებელია ამ საკითხზე გადაწყვეტილების მიმღებ პირთა წრეს გააჩნდეს შეთანხმებული მოსაზრება და მნიშვნელოვან საკითხებზე მიღწეული იქნეს კონსენსუსი.
- ეროვნული სატყეო სააგენტოს პერსონალისა და მენეჯმენტის შემადგენლობის მუდმივი ცვლილებები აფერხებს რეფორმის გატარების პროცესს.

დამხმარე აქტივობები

- საჭიროა ეროვნული სატყეო სააგენტოს, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სატყეო პოლიტიკის სამსახურის, ასევე, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის შესაძლებლობათა გაძლიერება.
- გარდა ამისა, აუცილებელია სამინისტროში კვალიფიკაციის ამაღლების მექანიზმის ჩამოყალიბება, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ამ პროცესის უწყვეტობა. ასევე, მნიშვნელოვანია მთელი საქართველოს მასშტაბით მუდმივი ცნობიერების ამაღლების კამპანიების წარმოება.

No	პტივობა	პტივობის ტიპი	პტივობის წესი	ბილი ვადა (ახსიტირების წესი/მზიტიდან ან სხვა ვალდებულებიდან გამომდინარე)	პტივობის დაცვების თარიღი (თვე/წელი)	სამრბალოვანი (დაცვების სავარაუდო თარიღი 2015 წლის მარტი - დარბულების თარიღი)	შუალდერი ინდიკატორი 1 (და თარიღი)	შუალდერი ინდიკატორი 2 (და თარიღი)	სახილო შედეგები (და თარიღი)	პასუხისმგებელი ერთეული	კაც დღეები სავრთმარბის ტრბერტებისთვის (სავარაუდო)	კაც დღეები ავტოლობრივი ტრბერტებისთვის (სავარაუდო)	დონორული დახმარება (მზიტი/მთიოფნო)
9.16	წესი/დღეობის სავრთმარბის სავრთმარბის დარბადა სავრთმარბის / კრბრბული სავრთმარბის კრბრბული სავრთმარბის სავრთმარბის და დარბადა	სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო	წვოკვბრბინ დრბა და ვრბლბრბოვდელი თვისრბული სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო. მუხლი 233 ვრბრბული სავრთმარბის კრბრბული	არ არბის განსაზღვრბული	2016	დახალოებით 2-3 years	მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის კრბრბული სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო (2015-2016)	მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო (2017-2022)	დარბადა სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო (2022)	სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის	არ არბის განსაზღვრბული	არ არბის განსაზღვრბული	არ დგას დონორბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო ანბის, სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო 2015 წელს WFP-ის მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის განსაზღვრბადა
9.17	წესი სავრთმარბის დარბადა სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის	ანგარბო და რეკომენდაციები	წვოკვბრბინ დრბა და ვრბლბრბოვდელი თვისრბული სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო. მუხლი 233 ვრბრბული სავრთმარბის კრბრბული	არ არბის განსაზღვრბული	2016	მზიტი/მთიოფნო 12 თვე	პირბული სავრთმარბის დარბადა სავრთმარბის განსაზღვრბული (2017 წლის დარბადა)	მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის კრბრბული (2017 წლის მზიტი/მთიოფნო)	მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის განსაზღვრბული (2017 წლის მზიტი/მთიოფნო)	სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის	დახალოებით 30 კაც დღე	40-50 კაც დღე	ღია (მზიტი/მთიოფნო ვრბლბრბოვდელი მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის თანამრბოლობის სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო)
9.18	სავრთმარბის ტრბების კარბბრბული პრბრბული მზიტი/მთიოფნო	ანგარბო და რეკომენდაციები	წვოკვბრბინ დრბა და ვრბლბრბოვდელი თვისრბული სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო. მუხლი 233 ვრბრბული სავრთმარბის კრბრბული	არ არბის განსაზღვრბული	2016	დახალოებით 18 თვე	პირბული სავრთმარბის დარბადა სავრთმარბის განსაზღვრბული (2016 წლის მზიტი/მთიოფნო)	პირბული სავრთმარბის დარბადა სავრთმარბის განსაზღვრბული (2017 წლის მზიტი/მთიოფნო)	რეკომენდაციები ასახბული პოლიტიკის მზიტი/მთიოფნო (2018)	სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის	40-50 კაც დღე	დახალოებით 60 კაც დღე	ღია
პტივობის რბრბული მზიტი/მთიოფნო 2016 წლის მზიტი/მთიოფნო													
9.19	წესი არბრბული რბრბული დარბადა სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო კვლბა	ანგარბო და რეკომენდაციები	წვოკვბრბინ დრბა და ვრბლბრბოვდელი თვისრბული სავრთმარბის სავრთმარბის მზიტი/მთიოფნო. მუხლი 233 ვრბრბული სავრთმარბის კრბრბული	არ არბის განსაზღვრბული	2017	მზიტი/მთიოფნო 12 თვე	ღია	ღია	სახილო კარბბრბული ტრბული კვლბა	სავრთმარბის სავრთმარბის სავრთმარბის	ღია	ღია	ღია